

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, MAY – GEGUŽĖS 22, 2014 • Vol. CV Nr. 59 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 05-21-14

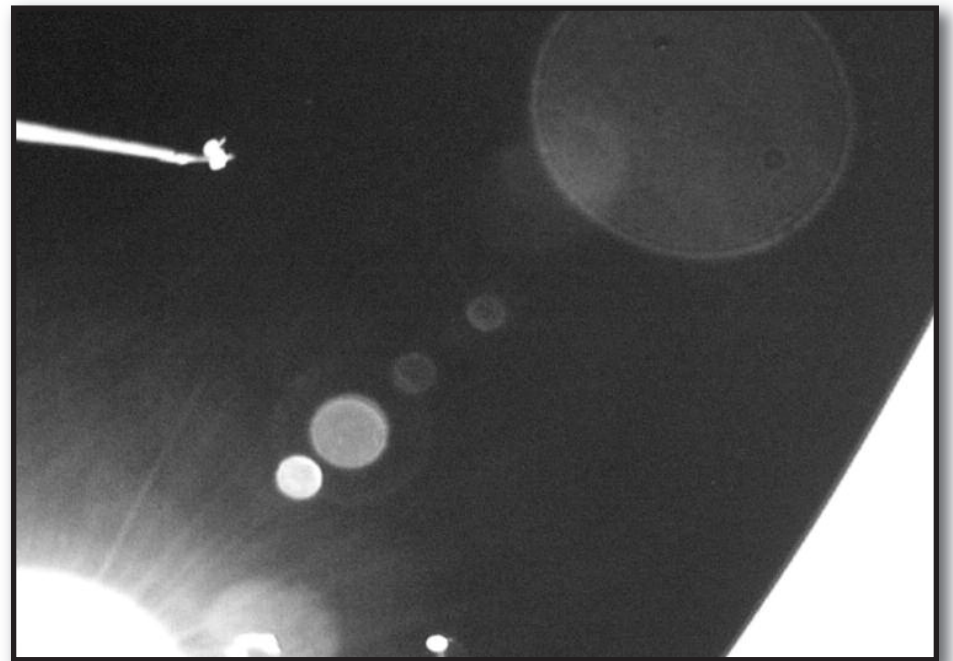
Pirmoji lietuviška nuotrauka iš kosmoso Prezidentei D. Grybauskaitei primena Čiurlionį, o palydovo kūrėjams Laurynui Mačiuliui ir Vyteniui Buzui (viduryje) ji atrodo mistiška. Gedimino Savicko (ELTA) nuotr.

Lietuva įsitvirtina kaip kosminė valstybė

Vilnius (ELTA) – Gegužės 21 d. Vilniaus universitete pristatyta pirmoji lietuviška fotografija iš kosmoso, kurią atliko palydovas „LituanicaSAT-1“.

Fotografijos, kurioje matyti abstraktus kosmoso vaizdas, sutiktuvėse dalyvavo ir Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Anot jos, pirmoji lietuviška nuotrauka iš palydovo „Lituanica SAT-1“ yra įrodymas, jog esame pajėgūs kurti pasaulinio lygio naujoves.

„Lietuva žengė pirmus sėkmingus žingsnius kosmose. Didžiukimės, kad esame kosminė valstybė“, – sakė Prezidentė. – 3 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Pasižymėjusi skautė – 6 psl.

Nuostabi gyvenimo kelio pradžia – 16 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Prisimenamas auksinis Europos krepšinio čempionatas

Kauno miesto savivaldybėje atidaryta sporto istoriko ir kolekcininko Vytauto Gudelio paroda „Tai įvyko prieš 75 metus...“, skirta 1939 m. Europos čempionato nugalėtojai Lietuvos vyrų krepšinio rinktinei.

Specialiai šiam reikšmingam įvykiui pastatytoje Kauno sporto halėje vykęs Europos krepšinio čempionatas prasižėdė 1939 metų gegužės 21 dieną. V. Gudelio paroda atidaryta nuo Europos krepšinio čempionato pradžios praėjus lygiai 75 metams. – 2 psl.

Prie stendų su istorinėmis nuotraukomis – A. Kupčinskas ir V. Garastas Kauno savivaldybės nuotr.

Garbė, kaip jaunystė: kartą ją praradus – nebeįmanoma atgauti. – Čanu

JAV švenčiama karuose žuvusiųjų Atminimo diena. Ta diena yra paskutinį gegužės mėn. pirmadienį. Seniau ji buvo vadinama Kapų puošimo diena ir prasidėjo pasibaigus JAV civiliniam karui. Vien tame kare žuvo daugiau nei 600 000 karių. Tą dieną gėlėmis ir vėliavėlėmis puošiami mirusiųjų kapai, ypač žuvusiųjų karių. Tai tarsi amerikietiškos Vėlinės pavasario pabaigoje.

Krašte yra šimtai federalinės valdžios prižiūrimų ir išlaikomų kapinių. Garbingiausios jų yra *Arlington National Cemetery* vardo kapinės Virginijos valstijoje netoli JAV sostinės. Tai 624 akrų plotą užimančios kapinės, šįmet švenčiančios 150-ties metų sukaktį. Pats pirmasis (1864 m. gegužės 13 d.) ten palaidotas kariuomenės eilinis William Henry Christman. Jose yra palaidota per 300 000 asmenų, daugiausia karių. Čia taip pat yra palaidoti kai kurie buvę JAV prezidentai ir jų žmonos. Tarp jų – Prezidentai William Howard Taft ir John F. Kennedy su žmona Jacqueline. Ant pastarojo Prezidento kapo dega Amžinoji ugnis. Kapinėse taip pat yra palaidoti JAV Vyriausiojo teismo teisėjai Earl Warren, Warren Burger, William Rehnquist ir Thurgood Marshall. Palaidoti ir JAV senatoriai broliai Robert F. ir Edward M. Kennedy bei generolas George C. Marshall, turintis penkias žvaigžduotes. Ant brolių Kennedy kapų yra paprasti balti mediniai kryžiai. Tai vieninteliai mediniai kryžiai visose kapinėse. Amžiną poilsio vietą kapinėse rado ir Antrojo pasaulinio karo metu daugiausia medalių apdovanotas Audie Murphy. Čia taip pat palaidoti 1986 m. sausio 28 d. „Challenger“ erdvėlaivio avarijoje žuvusių septynių astronautų palaikai. Šiais laikais kasmet supilama apie 5 000 naujų kapų.

Civilinio karo pradžioje federalinei valdžiai iš Robert E. Lee atėmus žemę, buvo įkurta gyvenvietė išlaisvintiems ir iš nelaisvės pabėgusiems vergams. Vietovė buvo pavadinta *Freedman Village*. Vėliau toje vietoje pradėjo kurtis Arlington kapinės. 27-me Arlington kapinių bloke yra palaidota apie 4 000 buvusių vergų.

Šias kapines kasmet aplanko daugiau nei 4 mi-

Atminimo diena – tarsi Vėlinės žuvusiems karuose

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

lijonai žmonių. Esamas kapinių plotas buvo JAV prezidento George Washington išūnyto anūko nuosavybė. Jo dukte ištėkėjo už Robert E. Lee ir paveldėjo tą nuosavybę. Civilinio karo metu nuosavybė buvo apeista, ten išikūrė Unijos kariuomenės štabas. 1882 m. George Washington Custis Lee kreipėsi į teisumą, norėdamas atgauti savo nuosavybę. Byla pasiekė JAV Aukščiausiąjį Teismą. Tas teismas nusprendė, kad žemė buvo neteisėtai nusavinta ir kad ji turi būti grąžinta savininkui pradiniame stovyje. Tuo tarpu ten jau buvo palaidota apie 17 000 kareivių ir civilių. Teismo sprendimu, jų palaikai turėjo būti iškelti kitur. Po metų buvo susitarta, kad JAV Kongresas tą nuosavybę nupirks už 150 000 dol. Taip kapinės ir liko kaip buvę.

Arlington kapinės, mano nustebimui, nėra didžiausios federalinės kapinės. Esamų kapų skaičiumi jas lenkia *Calverton National* kapinės, esančios Long Island, netoli Farmingdale, NY. Čia kasmet palaidojama per 7 000 karių. Arlington kapines prižiūri JAV kariuomenė. Numatoma, kad iki 2020 m. jos bus pripildytos ir tada taps „tautine šventove“. Šiais laikais Arlington kapinėse laidojami žuvę kariškiai ar mirę karo veteranai, Garbės medaliu gavėjai, aukšto rango federalinės valdžios pareigūnai ir jų šeimos nariai. Garbės medaliu gavėjo antkapio įrašas yra aukštinės spalvos. Tokių kapų yra 403. Beveik 5 000 nežinomų karių yra palaidoti Arlington kapinėse. Nežinomo kareivio antkapis yra paminklas žuvusiems Pirmajame bei Antrajame pasauliniuose bei Korėjos ir Vietnamo karuose. Tas antkapis susideda iš septynių Colorado marmuro gabalų, sveriančių 79 tonas. Antkapis buvo baigtas 1932 m. ir kainavo 48 000 dol. Jame iškaltas įrašas: „Čia garbingoje šlovėje ilsisi ameri-

kietis kareivis, žinomas tik Dievui“. Šis antkapis visą parą, kiekvieną metų dieną yra saugomas kariuomenės Trečiojo pėstininkų pulko garbės sargybos. Jie yra ginkluoti M-14 šautuvais. Spėju, kad šis antkapis, visai prie kapinių ribos pastatytas paminklas marinams, rodantis vėliavos pakėlimą Iwo Jima saloje Antrojo pasaulinio karo metu, ir prez. John F. Kennedy kapas yra daugiausiai lankomos kapinių vietos.

Karius galima prisiminti ir pagerbti ne tik jų kapų aplankymu, gėlių padėjimu, vėliavėlių išmeigimu ar žvakutės uždegimu. Daugelio karių kapų vietos net nežinomos. Šioje vietoje noriu pristatyti Lietuvos Respublikos kariuomenės vado gen. Arvydo Pociaus kreipimąsi į tautiečius, prašant suteikti medžiagos, žinių ar kitokių nuorodų apie lietuvių kilmės karius, tarnavusius įvairiose pasaulio kariuomenėse ir gavusius tų šalių apdovanojimų ir pasižymėjimų. Tai būtų jų prasmingas atminimas ilgiam laikui.

„Šiandieną norėdami padrasinti mūsų Lietuvos jaunąją kartą ir ugdyti ją tikrais savo šalies patriotais norime parodyti jiems garbingus pavyzdžius – lietuvių karius, kurie savo atsidavimu ir drąsa pasišymėjo įvairiuose mūšiuose nuo 1795 iki dabar“, – sakoma atsišaukime. Toliau rašoma, kad kiekvieno pagalba gali tapti labai svarbiu indėliu į Lietuvos kariuomenės karo istoriją, pasitarnauti lietuviško karžygio sąmonės išryškinimui ir formuojant naujų karių vertybes. Visa gauta informacija bus perduota Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune. Kontaktinis asmuo informacijai surinkti yra Lietuvos kariuomenės kapitonas Tomas Balkus. Jo el. paštas yra tomas.balkus@mil.lt, paprasto pašto adresas: kapt. Tomas Balkus, Šv. Ignoto g. 8/29. LT – 01120, Vilnius, Lithuania. Neseniai gautame el. laiške kapt. Tomas Balkus mini, kad jau ruošiamas knyga apie Amerikos lietuvius, kurie buvo apdovanoti aukščiausiais JAV kariuomenės apdovanojimais.

Atminimo dienos proga su gilia pagarba prisimename visus žuvusius karius. Tesiilsis jie ramybėje!

Krepšinio čempionatas

Atkelta iš 1 psl.

Pasak V. Gudelio, jo parodos eksponatai – tai per ilgą laiką iš geraširdžių žmonių ir archyvų surinktos nuotraukos, straipsniai, to metų varžybų protokolai, Vyriausybės raštai.

„Gaila, bet šių metų sausį mirė paskutinis 1939 metų Europos krepšinio čempionas Vytautas Norkus. Jam ką tik buvo sukakę 93-eji“, – teigė parodos autorius V. Gudelis.

„Noriu pasidžiaugti šia unikalia paroda, nes krepšinis yra kiekvieno lietuvių, ir ypač kauniečio širdyje. Prieš 1939 metų čempionatą reikėjo greitai pastatyti Kauno sporto halę, o tai buvo nepaprastai didelis iššūkis jaunai valstybei. Ir tai, jog Lietuvai pavyko laiku užbaigti statybas, turbūt įkvėpė ir pačius krepšininkus, laimėjusius aukso medalius. Žvelgdamas į istoriją, aš matau tiesiogines sąsajas su tais trejais metais, per kuriuos artėjant Europos čempionatui mes pastatėme ‘Žalgirio’ areną. Kauno sporto halė anuomet

buvo moderniausia visoje Europoje. Dabar panašų statusą turi ir ‘Žalgirio’ arena“, – pabrėžė parodos atidaryme dalyvavęs Kauno meras Andrius Kupčinskas.

Lietuvos krepšinio federacijos garbės prezidentas Vladas Garastas susirinkusiems svečiams ir žurnalistams

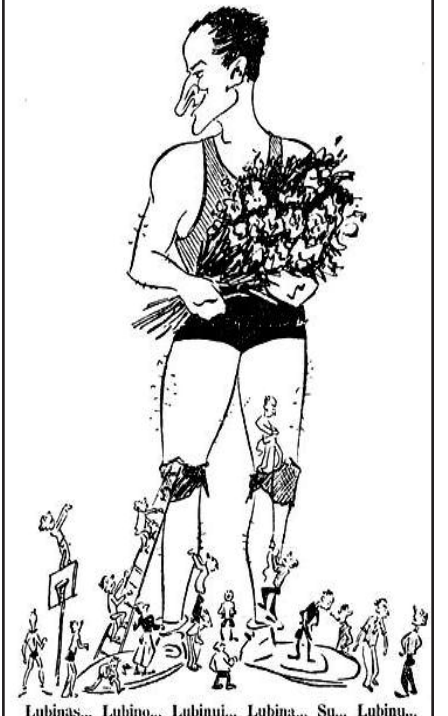
pateikė ne tik istorijos faktų, bet ir skaičių.

„Sužinojus, jog Europos čempionatas bus organizuojamas Kaune, pasirošimo darbams lietuviai turėjo viso labo metus laiko. Per tą laiką už 376 tūkst. Lt spėta pastatyti ir legendinę sporto halę, o čempionatą laimėjusios Lietuvos garsas sklido po visą Europą. Tai davė pradžią tam krepšinio virusui, kuriuo šiandien serga visa šalis“, – V. Garastas.

Kauno savivaldybės info

Didžiausias šios savaitės lietuvis

Lubinas... Lubino... Lubinu... Lubiną... Su... Lubinu...

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Lietuvių bendruomenė su jauna širdimi

REGINA JUODEIKIENĖ

Balandžio 27 dieną Rochester, New Yorko (NY) valstijos, apylinkėje įvyko svarbus istorinis įvykis – pirmas metinis susirinkimas po Rochesterio Lietuvių Bendruomenės atkūrimo (RLB), maždaug po 5–6 metų. Taip pat džiaugėmės, kad tą sekmadienį tėvas Augustinas Simanavičius iš Toronto atnašavo šv. Mišias.

Susirinkimą pradėjo naujai išrinkta, energinga, pilna idėjų trečios bangos atstovė Skirmantė Juodeikytė-Philippone. Pirmininkė pasveikino svečius ir visus susirinkusius, pasidžiaugė, kad toliau bus tęsiamas lietuviybės darbas Rochesteryje. Ji kvietė būti ir dirbti kartu. Dabar mūsų apylinkė priklausys New Yorko apygardai.

Susirinkimą vedė Lietuvos garbės konsulas NY valstijoje Rimas Česonis. Balsavimu buvo patvirtinta nauja valdyba, kurią sudaro: Skirmantė Juodeikytė-Philippone – RLBV pirmininkė, Janice Raspudic – vicepirmininkė ir sekretorė, Aušra Clifford – išdininkė, Irmunda Bergoltz ir Regina Juodeikienė – atstovės kultūriniais reikalams.

Išrinkta ir revizijos komisija: Glorija Zlotkus, Rasa Clair, Rūta Gečienė.

Sveikiname naująją valdybą tapus vėl aktyvia JAV Lietuvių Bendruomenės dalimi bei ir linkime gražaus tarpusavio bendradarbiavimo, supratimo, nuoširdumo, naujų idėjų įgyvendinimo.

Tarp garbingų svečių buvo ir JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen ir NY apygardos pirmininkas Algirdas Grybas.

NY apygardos pirmininko Algirdo Grybo pasisakymą apie apsilankymą Rochesteryje „Draugas“ spausdino gegužės 8 d. numeryje. Šį sykį **S. Šimkuvienė-Rosen** sutiko atsakyti į keletą klausimų.

– **Vykdamą į Rochesterį žinojote, kad tai bus pirmas metinis susirinkimas po RLB apylinkės atkūrimo. Kokį įspūdį jis paliko?**

– Po penkerių metų pertraukos vėl lankausi jūsų naujai atkurtoje apylinkėje Rochesteryje. Pradžiugino pamatyta nauja jauna žmonių grupė, kuri aktyviai išitraukė į Lietuvių Bendruomenės gretas. Smagu buvo sutikti seniai matytus bendruomenininkus, o tuo pačiu pasveikinti gerb. LR garbės konsulą NY valstijoje Rimą Česonį ir įteikti jam „Žalgirio“ medalį už jo pasiaukojimą lietuviybei ir sugebėjimą įtraukti jauną Rochesterio kartą į Lietuvių Bendruomenės gretas.

– **RLB naująją valdybą sudaro trečiabangiai ir antros**

Rochesterio bendruomenė džiaugiasi atsinaujinusia komanda.

Aušros Clifford nuotr.

kartos lietuviai, jau gimę JAV, nekalbantys lietuviškai, bet norintys kartu dirbti. Kokią perspektyvą matote naujojoje komandoje?

– Dar šeštadienio vakare teko susipažinti su RLB apylinkės valdybos nariais pas jauną, šaunią jos pirmininkę Skirmantę ir pabendrauti su jais visais iš arčiau, išsikalbėti apie apylinkes, žmones ir renginius. Smagu buvo susipažinti su vicepirmininke, Lauryno Vismano sesute Janice Raspudic. Manau, LB apylinkės laimi daug, įtraukdamos į savo gretas visų kartų lietuvius. Tai lyg sutvirtina vieningumo jausmą. Sveikintini ir aktyvūs nelietuvių kilmės nariai su savo vyrais ar žmonomis.

– **Sakėte, kad kuriasi visai naujos ir labai mažos LB, net neturinčios 10 narių. Kaip galėtumėte pakomentuoti jų veiklą?**

– Visame JAV LB apylinkių būryje turime net tris LB, kurios pradėjo savo veiklą su mažiau nei 10 narių. Burtis juos paskatino bendras kultūros supratimas, noras bendrauti lietuviškai, tęsti tradicijas. Per lietuvių tautines ir katalikiškas šventes vyko „pasisėdėjimai“ ir iš to išaugo noras burtis į organizaciją. Vienos bendruomenės išlieka ir išauga į didesnes, kitos – susibūrusios po poros metų nutraukia veiklą.

– **Kaip tarpusavyje sutaria LB su kitomis vietinėmis organizacijomis? Ar būna konfliktų?**

– Pažvelgus pro mano 11 metų LB aktyvų „langą“, galiu tvirtai pasakyti, kad padėtis šiuo klausimu pasikeitė. Yra dar keletas vietovių, kur vyresni nusiūpė bendruomenininkai dar nesupranta, kad

LB, kaip ir kitos organizacijos, gali išsilaikyti tik įtraukdamos naujus žmones į veiklą, keisdamos struktūrą pagal šiandieninį ritmą.

Gal būsiu nuobodi kartodama savo pamėgtą frazę „dirbkime lietuviybei ir ruoškime sau pamainą“. Tikrai nėra nepakeičiamų žmonių ir organizacija geriau veiktų, jei jauni žmonės, jauni veikėjai būtų palaipsniui ruošiami būti vadovais. Puikus pavyzdys yra San Francisco LB apylinkė. Buvusi šios apylinkės pirmininkė D. Plačiakienė, vadovavusi apylinkei 4-erius metus, sugebėjo išugdyti apylinkei naują vadovą.

– **Miela Sigita, savo LB KV turite kunigą G. Joniką religijos reikalams. Ar tai turi kokios konkrečios įtakos jaunimui?**

– Kun. G. Joniką į Krašto valdybą pasirinkau neatsitiktinai. Jaunas kunigas, mokantis bendrauti su jaunesniais ir vyresniais, savo užsidegančiais pamokslais sugeba rasti atgarsį jaunų žmonių širdyse, padėti jiems suprasti šeimos svarbą, iškelti vyro vaidmenį šeimoje.

– **Ką norėtumėte dar pridurti, pasakyti prieš atsiveikinant?**

– Tik gražaus bendradarbiavimo, naujos, jaunos energijos verčiant naują istorinį puslapį Rochesteryje. Dėkoju už gražų priėmimą.

– **Labai ačiū Jums, Sigita, už dalyvavimą, už padaršinimus, už nuoširdų pokalbį. Iki naujų susitikimų.**

Naujoji Rochesterio apylinkės pirmininkė Skirmantė Juodeikytė-Philippone ketina tęsti lietuviybės darbus.

Naujas mėnesinis laikraštis angliškai skaitantiems

DRAUGAS NEWS
LITHUANIAN WOMEN'S NEWS IN ENGLISH
Now or Never was the battle cry

TIK \$35
pirmiems metams

Mamas sveikino su šokiais ir dainomis

„Berželio“ šokėjai šoka „Landytinį“

Sauliaus Dziko nuotraukos Vaivos Vėbrautės mokyklėlės mokiniai deklamuoja eilėraščius mamytėms.

DALIA DZIKIENĖ

Hartfordo, Connecticuto valstijos, „Berželio“ tautinių šokių grupė Motinos dienos išvakarėse surengė koncertą. O Motinos dieną kas gi gali būti mieliau už vaikučių pasveikinimus mamytėms. Programoje dalyvavo Vaivos Vėbrautės mokyklėlės vaikučiai. Scenoje pasirodė keturiolika vaikų nuo 4-erių iki 13-os metų. Visi švelniais balseliais padainavo ir padeklamavo eiles mamytėms. Užgrojus muzikai jie linksmi sukosi, plojo ir trepsėjo. Baigus šokį, vaikai džiaugsmingai nubėgo mamytėms įteikti savo sukurtas dovanėles. Šią programėlę paruošė mokytojos Aelita Bagdonienė, Eglė Jovaiša, Simona Augutytė ir mokyklos vedėja Neringa Pangonytė, šokių išmokino „Berželio“ vadovė Asta Nenortienė. Šio vakaro pranešėja buvo Laima Reiss, o muzikos inžinierius – Vaclovas Ambrazaitis (Astos tėvelis).

Vartant „Berželio“ veiklos albumus surandame šio vakaro šokių pynės nuotraukas. Kai kurie šokiai jau seniai nebuvo šokti, tad dabartinei šokėjų kartai buvo nauji. Septynios poros pradėjo vakarą suktiniu, šokiu, kurį tradiciškai „Berželis“ atlieka programos pradžioje ar pabaigoje. Merginos grakščiai pašoko „Blezdingėlę“, vyrai vikriai šoko „Mikitą“. Kad du

jaunuoliai aukštai kilnojo kojas – nenuostabu, bet, kad du suaugę nė kiek neatsiliko nuo jaunuolių, stebino visus. Tarp atlikėjų buvo tėvas ir sūnus, kurių amžiaus skirtumas – 30 metų.

Žaismingas „Lenciūgėlis“ visuomet sukelia daug plojimų. „Šišioniškių vakaronė“ buvo vienintelis naujai sukurtas šokis, kurį XIV JAV lietuvių tautinių šokių šventėje Bostone atliko suaugusiųjų grupės. „Blezdinginis jonkelis“ ir paskutinis šokis „Landytinis“ daug metų ilsėjosi „Berželio“ šokių skrynioje. Nė kiek neapdulkėję jie buvo smagiai sušokti.

O kas tie dabartiniai šokėjai? „Berželis“ yra Hartfordo šokių grupė, čia ji buvo įsteigta prieš 42 metus. Bet jau daug metų šokėjai renkasi iš įvairių Connecticuto vietovių. Šiuo metu narių amžius įvairus, nuo gimnazistų iki suaugusių. „Berželiui“ vadovauja gabi vadovė Asta Nenortienė. Asta ne tik su „Berželiu“, bet ir būsimu vyru susipažino atvykusi su Klaipėdos universiteto tautinių šokių kolektyvu „Vėtrungė“ dalyvauti IX JAV lietuvių tautinių šokių šventėje. Jos padėjėja yra Lina Marūnaitė, šokanti „Berželio“ kolektyve nuo pirmos klasės.

Pakili nuotaika tęsėsi ir po programos. Klausydamosi Rimo Polikaičio akordeono muzikos, susirinkusieji gardžiavosi skaniais pietumis, kuriuos pa-

ruošė Ona Ambrazaitienė, Astos mama (mažų telkiniu renginiuose visa šeima kimba į darbą). Saldumynų stalą paruošė mokyklėlės tėveliai ir šokėjai – pasirinkimo netrūko. Vyko loterija, o pelnas skiriamas 2016 m. XV JAV lietuvių tautinių šokių šventės išlaidoms padengti. Dvi loterijos laimėtojos galės papuošti savo darželius gelėmis, o kitos dvi džiaugėsi laimėtu raguoliu ir šakočiu. Raguolį kasmet dovanoja vietinis meistras Juozas Liudžius, kuris juos kepa jau daugiau nei 40 metų. O šakotis buvo naujakurio iš New Jersey valstijos Vyto Gronmovo dovana. Žiūrovai ir „Berželio“ šokėjai neskubėjo skirstytis, visi linksminosi ir šoko. Adomas Nenortukas pasirūpino muzika.

Į „Berželio“ koncertą susirinko įvairių kartų ir išėivijos bangų žiūrovai. Visiems buvo proga pasidžiaugti ir paremti šokėjus, o šiais metais ir Vaivos Vėbrautės mokyklėlę.

Vakaronė vyko Švenčiausios Trejybės parapijos salėje Hartforde, Connecticute. Esame dėkingi, kad parapijos administratorius kun. Charles E. Jacobs, nors ir ne lietuvis, bet remia ir skatina mūsų lietuvišką veiklą. Čia nuo pat pirmų dienų glaudžiasi „Berželio“ šokių grupė ir naujai įsteigta Vaivos Vėbrautės lietuviška mokyklėlė.

Mamas mokyklėlė vaišino ledais ir lepino lėlių teatru

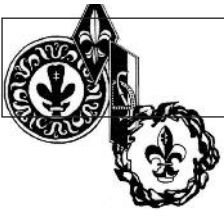
GINTARĖ KOCHER

Gegužės 10 d. Mamyčių dienos proga Floridos lietuvinė mokyklėlė „Saulėtas krantas“ (arba „Sunny Coast Lithuanian Saturday School“) suorganizavo išvyką į lėlių teatrą Delray Beach („The Puppetry Arts Center“). Pasibaigus „Barnyard Show“ spektakliui, vaikai pasveikino mamas, įteikė joms pačių sukurtas atvirutes ir po tulpės žiedą.

Po to vaikai kartu su mokyklos administracija pakvietė mamas į leidainę valgyti ledų. Už teatrą ir ledus sumokėjo mokyklos administracija – tai buvo mokyklėlės dovana tėveliams ir vaikams.

Ši išvyka tęsėsi vaikų parkelyje, kur vaikai turėjo progą pažaisiti, o mamos pabendrauti.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pasižymėjusi skautė

V.S. FIL. AUŠRA JASAITYTĖ PETRY

Šiomis dienomis vis skaitome, kaip vienu ar kitu būdu pasižymi mūsų lietuvių jaunimas. Mes jais džiaugiamės ir giriamės, kad tai puikiai išauklėti lietuvačiai ar lietuvaitės. Džiaugiamės, kad jie neužmiršta tautinių tradicijų, neužmiršta, kad jie yra gimę lietuviais.

Man yra didelė garbė aprašyti vieną merginą, kuri tikrai džiaugiasi, kad yra lietuvaitė, džiaugiasi savo tautos kultūra. Tai – vyr. sk. vsl. Rima Lintakaitė.

Sesė Rima jau nuo pat mažens skautauja Čikagos lietuvių skaučių „Aušros Vartų/Kernavės“ tunte, Lemonte. Ji yra baigusi visas programas, nuo paukštyčių iki vyr. skautės. Ji taip pat yra akademikė skautė. Skautavimas sesei Rimai – didelė jos gyvenimo dalis. Ji nuo pat mažens kas vasarą stovyklauja Rako miškuose.

Sesė Rima yra nuostabi skautė. Ji visuomet laikosi savo įžodžio. Pavyzdžiui, „pavyzdys jaunesniosioms sesėms“. Tapdama vyr. skaute, sesė Rima iš karto pradėjo dirbti su jaunesniosiomis skautėmis, tuntu paukštytėmis. Jos draugovė taip išaugo, kad net šiais veiklos metais buvo per 30 paukštyčių, kurios kas šeštadienį dalyvavo sueigose tikėdamosis, ką nors naujo išmokti iš sesės Rimos.

Patį norėdama daugiau įgyti skautiškų žinių, sesė Rima įstojo į Amerikos skautų „Venturing Crew“ draugovę, Calumet rajone. „Venturing Crew“ draugovė – tai yra mišri draugovė, sudaryta iš berniukų ir mergaičių nuo 14 iki 21 metų amžiaus. Čia sesė Rima susipažino su kitais bendraamžiais, kurie taip pat buvo užsidedę toliau tobulintis ar tik pradėti

kaupiti skautiškas žinias. Sesė Rima čia toliau tęsė savo skautavimo kelią.

Būdama ne tik aktyvi Lietuvių skautų organizacijoje, sesė Rima taip pat aktyviai dalyvavo ir Amerikos skautų vienete.

Amerikos skautai, berniukai, atlikę tam tikrą programą, gali pasiekti „Erelio“ lygį. Daug mūsų lietuviukų jau yra pasiekę tą lygį. Su mergaitėmis – kitaip.

Būdama aktyvi skautė Amerikos skautų draugovėje, sesė Rima pasiekė „Erelio“ lygį. Kaip ir berniukams, tas kelias nelengvas. Uždaviniai. Vadovavimas. Diskusijos. Organizavimas. Pirma – bronzos žymuo, po to – aukso, o po jo – sidabro – pats aukščiausias apdovanojimas. Sesė Rima sunkiai dirbdama pasiekė tą lygį ir pelnytai užsitarnavo visus tris ženklus.

Bet tai ne viskas...

Š. m. balandžio 4 d. Amerikos skautų draugovė apdovanojo sesę Rimą „Venturing Leadership Award“. Šis apdovanojimas yra pristatytas skirtingų rajonų ir BSA Nacionalinės tarybos, skautams/skautėms, kurie yra pasižymėję „Venturing“ skautiškoje veikloje. Tai didelė garbė. Primename, kad „Venturing“ draugovė Calumet rajone visai neseniai vėl pradėjo savo veiklą.

Balandžio 13 d., sekmadienio popietę, gausus būrys Lintakų šeimos narių, draugų ir skautų susirinko pasidžiaugti sesės Rimos pasiekimais skautiškame gyvenime. Tai buvo popietė, kai sesei Rimai buvo įteiktas sidabrinis žymuo.

Visi suvažiavę labai džiaugėsi Rimos pasieki-

Rima Lintakaitė

Nuotrauka iš šeimos albumo

mais, nes ji yra pirmoji sesė skautė Lietuvių Skautų sąjungoje, kuri yra pasiekusi šį lygį. Bravo!

Sesė Rima lanko University of Illinois at Chicago, kur studijuoja kineziologiją ir, mokslus baigusi, žada tapti fizioterapeute.

Linkime sesei Rimai neprarasti vilties ir toliau tobulinti skautiškas žinias ir visada būti pavyzdžiu jaunesniosioms skautėms.

PASIŽYMEKITE savo kalendoriuose!

Jau laikas pradėti galvoti apie artėjančią vasarą.

Ką veiksite? Ar kur važiuosite?

Vasaros stovykla Rake 2014

Kviečiame visus/visas Lietuvių skautų sąjungos Čikagos tuntų narius/nares („Nerijos“, „Aušros Vartų/Kernavės“ ir „Lituanicos“) šią vasarą stovyklauti gražiuose Rako miškuose, Custer miestelyje, Michigano valstijoje.

Stovyklos datos:

nuo liepos 19 d. iki rugpjūčio 2 d.

Pasižymėkite savo kalendoriuose ir stovyklaukime kartu!

Papildomos informacijos rasite tinklalapyje:

www.rakas.org.

KAIP PASIRUOŠTI „PASLAPČIŲ IEŠKONEI“?

Paslapčių ieškonė – Washington, DC vyks jau kitą mėnesį – vos už kelių savaičių. Atrodo, kad organizacinis komitetas tik vakar pradėjo organizuoti šią „ieškonę“. Kol komitetas baigia viską suplanuoti, laikas dalyviams prisiminti, kaip pasiruošti „Paslapčių ieškonei“.

Fizinis pasiruošimas. Per „Paslapčių ieškonę“ teks nemažai vaikščioti, bėgioti, laiptuoti, nešti, rišti. Pradėkite jau dabar vaikščiojimo ir/ar bėgimo programą fiziniam pasiruošimui.

Skautiškas lavinimas. Per „Paslapčių ieškonę“ teks išspręsti „Kliūtis“ („Detours“), kurių pagrindas bus Skautų ir Skaučių Patyrimo laipsnių reikalavimai. Tuos reikalavimus galima rasti www.skautai.net interneto svetainėje, Seseijos ir Brolijos puslapiuose.

Orientacija. Per „Paslapčių ieškonę“ keliausite per Washingtono miestą. Pakartokite naudotis kompasu ir žemėlapiu. LABAI SVARBU!!!

Washington, DC miesto pažinimas.

- Iš anksto susipažinkite su Washingtono miesto pagrindinėmis gatvėmis.
  - Iš anksto susipažinkite su Washingtono susisiekimo priemonėmis – traukinių, autobusų ir tramvajų linijomis.
  - Iš anksto susipažinkite su Washingtono žymesniais paminklais, parkais, pastatais, parduotuvėmis ir rajonais (neighborhoods).
- Pradėkite ruoštis. Washingtono miestas laukia Jūsų!

Krepšinis lietuvių išeivių gyvenime

KĘSTUTIS SALICKAS

Nuo Lietuvos okupacijos dienos 1940 m. iki „Barbarosos“ operacijos pradžios, kai vokiečių kariai peržengė Sovietų Sąjungos sieną ir įžengė į jos teritoriją, taigi ir į Lietuvos teritoriją, praėjo tik vieneri metai. Tačiau tiek laiko lietuviams pažinti tikrąjį „raudonojo“ okupanto veidą visiškai užteko. Likus vos savaitei iki Sovietų Sąjungos – Vokietijos karo pradžios, į Rytus pajudėjo pirmieji lietuvių tremtinių ešalonai. Na, o Vokietijos karo vadovybės kruopščiai suplanuota „Barbarosos“ operacija tikrovėje nevyko pagal planą – nuo planuotų kelių savačių ar mėnesių šis karas užtruko kelerius metus, o jo baigtis buvo priešinga, nei planuota. Rytų frontui traukiantis į Vakarus, bėgdami nuo „tarybinio“ okupanto, iš Lietuvos pasitraukė ir dalis Lietuvos gyventojų. Taip 1945 m. pavasarį, pasibaigus karui, Vakarų Vokietijos miestus užplūdo pabėgėliai iš Lietuvos ir kitų Europos šalių, kuriuos karo nugalėtojai apgyvendino pabėgėlių stovyklose. Inžinieriai, architektai, sportininkai, medikai, ūkininkai, rašytojai, valstybės tarnautojai ir kitų profesijų atstovai – visi jie kartu dalijosi karo pabėgėlių dalia.

Nepaisant blogų gyvenimo sąlygų ir nežinios dėl ateities, šiose stovyklose spontaniškai prasidėjo lietuvių kultūrinis gyvenimas ir sportinė veikla. Viena populiariausių sporto šakų pabėgėlių stovyklose buvo krepšinis. Sportininkai būrėsi į sporto klubus, būrelius, „rinktines“ ir rungtyniavo vieni su kitais: blokas su bloku, stovykla su stovykla, taip pat ir su kitų šalių pabėgėliais. Siekiant sportinį pabėgėlių gyvenimą labiau organizuoti, 1945 m. rudenį buvo parengtas Lietuvių tremtinių fizinio auklėjimo ir sporto statusas ir Pavyzdiniai lietuvių sporto klubų įstatymai, kurie davė pradžią organizuotai lietuvių sporto veiklai pabėgėlių stovyklose. Lietuvių išeivio Sigitos Krašausko teigimu, per keletą metų įsisteigė beveik 30 lietuvių sporto klubų, kurie gyvavo iki 1949 m., kai dauguma pabėgėlių paliko Vakarų Vokietiją ir persikėlė kas kur: į JAV, Kanadą, Australiją, Lotynų Ameriką, Vakarų Europos valstybes. Bene stipriausias lietuvių krepšininčių klubas pabėgėlių stovyklose buvo Kempteno „Šarūnas“. Jame žaidė 1937 m. ir 1939 m. Lietuvos rinktinės žaidėjas Zenonas Pudzinauskas, taip pat ir Stasys Mackevičius, Alfonsas ir Adolfas Andriulius, Rimas Bagdonas, Marmertas Duliūnas, Zigmantas Varkala, Vytautas ir Algirdas Norkai, Edmundas Sventickas ir kiti. „Šarūniečiai“ laimėdavo ne tik prieš kitas lietuvių ko-

mandas, bet ir prieš amerikiečių karių komandą. 1947 m. krepšinio komitetas buvo paskelbęs krepšinio čempionatą, kuriame žaidė šešios lietuvių komandos: Seinfeldo „Kovas“, Kaseli „Lituanika“, Wurzburgo „Vytis“, Goettingeno YMCA, Hanau „Perkūnas“ ir Tuebingeno „Vytis“. „Šarūniečiai“ šiame čempionate nedalyvavo, o jį laimėjo Seinfeldo „Kovo“ komanda.

Lietuviai krepšinį žaidė ne tik mėgėjiškai, ne tik pabėgėlių stovyklose. Dalis to meto lietuvių krepšininčių turėjo tikslą žaisti krepšinį profesionaliai – siekė žaisti Europos klubuose. Tai nebuvo itin sudėtinga, nes lietuvių krepšinininkai buvo vertinami kaip geri žaidėjai. Tuo metu Prancūzijos klubuose jau žaidė keletas lietuvių: Lapienis, Katilius, Alfonsas ir Adolfas Andriulius, Z. Varkala, M. Duliūnas, R. Bagdonas, o 1939 m. „auksinės“ Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas M. Ruzgys žaidė stipriausiame Prancūzijos klube „Stade Francais“.

1948 m. A. Andriulis persikėlė į Prancūziją ir žaidė „Menton“ klube. Kiek vėliau, 1949–1951 m., lietuvis Jonas Pabedinskas, studijuodamas Madrido universitete, žaidė Ispanijos krepšinio klubuose „Liceo Frances“ ir „America“, kurie tuo metu varžėsi su karališkuoju Madrido „Real“ klubu ir jį nugalėdavo. J. Pabedinskas keletą kartų žaidė Madrido universiteto rinktinėje ir Madrido miesto rinktinėje.

Daliai lietuvių iš Vokietijos persikėlus į Australiją, ten taip pat susikūrė lietuvių krepšinio komandos. Melbourne lietuvių sporto klubo „Varpas“ žaidėjai S. Darginavičius ir R. Gasiūnas buvo kviečiami žaisti už Viktorijos valstijos rinktinę. S. Darginavičius vėliau buvo Australijos rinktinės narys, Australijos olimpinės krepšinio rinktinės dalyvis. Kitas lietuvis krepšinininkas, žaidęs Adelaidės „Vyčio“ komandoje, taip pat žaidė olimpinėje Australijos krepšinio rinktinėje ir netgi buvo šios rinktinės kapitonas. Tai tik keletas lietuvių sportininkų, profesionaliai žaidusių stipriausiuose pasaulio krepšinio klubuose. Jų būta kur kas daugiau, nes lietuvių krepšinininkai buvo vertinami kaip geri krepšinio specialistai.

1945 m. lietuvių krepšinininkus pasiekė žinia, kad 1946 m. gegužę Šveicarijoje vyks IV Europos krepšinio čempionatas. Lietuvos rinktinė 1937 ir 1939 metais vykusiuose Europos krepšinio čempionatuose užėmė pirmąją vietą, todėl nenuostabu, kad lietuvių krepšinininkai, nuo karo negandų pabėgę į Vakarų Vokietiją, nusprendė siekti teisės dalyvauti Šveicarijoje vykstančiame čempionate ir apginti Europos krepšinio čempionų vardą. Inicijatyvūs krepšinininkai kreipėsi į Vyriausiąjį Lietuvos išlaisvinimo komitetą, kuris

Lietuvius Jonas Pabedinskas, studijuodamas Madrido universitete, žaidė Ispanijos krepšinio klubuose „Liceo Frances“ ir „America“, kurie tuo metu varžėsi su karališkuoju Madrido „Real“ klubu ir jį nugalėdavo.

J. Pabedinsko asmeninio archyvo nuotraukos

šiam tikslui sudarė komitetą. Buvo parengtas informacinis leidinys apie Lietuvos krepšinio istoriją ir Lietuvos okupaciją. Leidinys buvo išplatintas tarp žurnalistų ir kitur. Organizacinis lietuvių komitetas susisieki su čempionato organizaciniu komitetu, FIBA generaliniu sekretoriumi, Šveicarijos valstybinėmis institucijomis, tačiau iš tiesų lietuvių neturėjo net teorinių galimybių dalyvauti čempionate. Jame galėjo dalyvauti tik šalys, kurios yra FIBA narės, o lietuvių jau nebeturėjo savo valstybės, kuri galėtų tapti šia nare. Čempionato finale žaidė Čekoslovakijos ir Italijos rinktinės. Rungtynės baigėsi rezultatu 34:32. Naujuoju Europos krepšinio čempionu tapo Čekoslovakijos rinktinė, o lietuvių dar ilgai liko krepšinio aikštelėje nenugalėti 1939 m. Europos krepšinio čempionai. Į Europos krepšinio čempionatą Lietuvos rinktinė grįžo tik 1995 m., kai po dramatiškos kovos finale pralaimėjo Jugoslavijos rinktinėi.

Antrasis pasaulinis karas, pasibaigęs Vakarų sąjungininkų ir Sovietų Sąjungos pergale, lietuviams daug džiaugsmo neatnešė. Kartu su „raudonąja“ armija į Lietuvą grįžo ir „raudonasis“ teroras, trėmimai, kankinimai, žudymai. Lauktos ir tikėtos Nepriklausomybės iškart po karo Lietuva neatgavo, o traukinių vagonai, pilni tremtinių, ir toliau riedėjo į Rytus, kur, beje, lietuvių tremtiniai irgi būrėsi į krepšinio komandas, sportavo, garsindami Lietuvos vardą. Nes lietuviams krepšinis – tai daugiau nei žaidimas.

„Apžvalga“

Pirmoje eilėje su kamuoliu – Jonas Pabedinskas 1950 metais. Vidurio Europos studentų bendrabučio komandos „Santiago“ rungtynės su filipiniečių studentų krepšinio klubu. Santiago krepšinio komandą J. Pabedinskas įsteigė padedant porai kitų studentų

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

VERSLO NAUJIENOS

Smunkanti Rusijos ekonomika Lietuvos

Lietuvos banko valdybos pirmininko pavadootojas Raimondas Kuodis ir Ekonomikos ir finansinio stabilumo tarnybos direktorė Rūta Rodzko. Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

Neslūgstanti įtampa tarp Ukrainos ir Rusijos bei stojanti pastarosios šalies ekonomika turės tik nedidelį poveikį ūkio aktyvumui Lietuvoje, o recesijos Rusijoje padarinius labiau gali pajusti tik transporto sektorius, prognozuoja Lietuvos bankas. Vos prieš pusmetį Rusijai buvo prognozuojamas 3 proc. BVP augimas, dabar ekonomistai tvirtina, kad Rusijos ūkio augimas per metus visiškai išsivėps ir bus artimas nuliui.

Nors ekonominę situaciją Rytuose neabejotinai veikia Ukrainos-Rusijos krizė, Lietuvos banko ekonomikos ir finansų tarnybos direktorė Rūta Rodzko sako, kad Rusijos ekonominis buksavimas turi kiek senesnę istoriją.

Ekonomistė skaičiuoja, kad Rusijai tenka penktadalio Lietuvos eksporto. Tačiau iš dvidešimties procentų Rusijai parduodamų prekių ir paslaugų daugiau nei du trečdalius sudaro reeksportas.

Lietuvos banko ekonomistų skaičiavimais, 1 proc. punkto Rusijos BVP plėtros sulėtėjimas lemia 0,3 proc. punkto mažesnę Lietuvos ekonominę augimą.

Skaudesnių padarinių ekonominė krizė Rusijoje turėtų tik Lietuvos paslaugų sektoriui, daugiausiai – transporto paslaugas teikiančioms įmonėms, gerokai mažiau – pramonei, sako ekonomistė.

Pasak Lietuvos banko, prastėjančias užsienio prekybos tendencijas Rytuose iš dalies atsveria atsigaunanti ekonominė plėtra Europos Sąjungos (ES) valstybėse: čia gerėja ekonominiai pasitikėjimo rodikliai, pradeda kilti vidaus paklausa, pamažu juntami palankūs pokyčiai ir darbo rinkoje.

ELTA

Didžiausi mokesčių mokėtojai šiemet sumokėjo daugiau

500 daugiausiai mokesčių sumokančių įmonių pirmąjį šių metų ketvirtį valstybei sumokėjo 2,863 mlrd. litų – 311 mln. litų (12,1 proc.) daugiau nei 2013-ųjų sausį-kovą. Daugiausiai mokesčių į valstybės biudžetą šiemet sumokėjo naftos susivienijimas „Orlen Lietuva” – 302,7 mln. litų (2013 metų sausį-kovą – 311,6 mln. litų). Antroje vietoje buvo tabako gaminių bendrovė „Philip Morris Baltic” – 134,9 mln. litų (119,9 mln. litų), pranešė Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI).

Trečioje vietoje buvo prekybos naftos produktais bendrovė „Okseta”, šiemet sumokėjusi 129,6 mln. litų mokesčių (pernai – 62,7 mln. litų), ketvirtoje – alkoholio importo ir prekybos bendrovė „Mineraliniai vandenys” – 120 mln. litų (99,3 mln. litų), penktoje – bendrovė „Lietuvos dujos” – 99,7 mln. litų (133,5 mln. litų).

Toliau sekė mažmeninės prekybos bendrovė „Maxima LT” (99,3 mln. litų), naftos produktų mažmeninės prekybos bendrovės „Statoil Fuel & Retail Lietuva” (71,9 mln. litų) ir „Lukoil Baltija” (53,2 mln. litų), alkoholinių gėrimų importuotoja „Bennet Distributors” (46,1 mln. litų) ir alkoholio gamintojas Kaucho „Stumbras” (41,9 mln. litų).

Iš pramonės įmonių, be „Orlen Lietuvos”, daugiausiai mokesčių sumokėjo Kėdainių fosforo trąšų gamykla „Lifosa” (25,7 mln. litų), Jonavos azoto trąšų gamintoja „Achema” (7,3 mln. litų) ir vandens bei šilumos apskaitos prietaisų gamintoja „Axis Industries” (5,5 mln. litų).

„Lietuvos dujos” buvo didžiausia mokesčių mokėtoja energetikos sektoriuje. Didmeninėje prekyboje, be „Philip Morris Baltic”, „Mineralinių vandenų” ir „Bennet distributors”, į pirmąjį penketuką pateko „Senukų” prekybos centras (32,9 mln. litų).

Mažmeninėje prekyboje, be „Maxima LT”, „Statoil Fuel & Retail Lietuvos” ir „Lukoil Baltijos”, yra prekybos tinklą „Iki” valdanti „Palink” (28,3 mln. litų) ir „Rimi Lietuva” (14,5 mln. litų).

Maisto perdirbimo grupėje, be „Stumbras”, daugiausiai mokesčių sumokėjo „Vilniaus degtinė” (35,7 mln. litų), „Švyturys-Utenos alus” (16,5 mln. litų), „Alita” (16,1 mln. litų) ir „Kauno grūdai” (11,2 mln. litų).

Statybos sektoriuje pagal sumokėtus mokesčius pirmavo bendrovės „Kaucho tiltai” (14,2 mln. litų), „MB projektai” (12,7 mln. litų) ir „Fima” (5,7 mln. litų), žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės – „Lytagra” (12,5 mln. litų), „Žvalguva” (3,3 mln. litų) ir „Vievio paukščiai” (1,9 mln. litų).

BNS

Seimo sprendimas nuskambėjo užsienio žiniasklaidoje

Praėjusios savaitės Seimo sprendimas uždrausti nepilnamečiams pardavinėti ir platinti energinius gėrimus sulaukė didelio užsienio žiniasklaidos dėmesio. „Wall Street Journal” pabrėžia, kad Lietuva nurodo, jog yra pirma šalis, kuri ėmėsi šiuo klausimu veiksmų. Taip pat nurodoma, kad Lietuva tikisi, jog šis sprendimas paskatins ir kitas Europos Sąjungos šalis imtis panašių veiksmų.

Kaip rašoma laikraštyje, Europos Komisija yra išsakiusi savo nerimą dėl tokių gėrimų grėsmės sveikatai. Greitu metu ES valstybėse ir JAV energinius gėrimus gaminančios įmonės turės ant taros nurodyti, jei gėrime yra daugiau nei 150 mg/l kofeino. Būtent daugiau nei šią koncentraciją turintys gėrimai bus uždrausti nepilnamečiams Lietuvoje.

„Coca-Cola Co.”, Lietuvoje pardavinėjanti „Burn” energinį gėrimą, atsisakė „Wall Street Journal” komentuoti Seimo sprendimą ir nukreipė į Europos gėrimų asociacijų sąjungą. Ši taip pat nesutiko komentuoti, tačiau informavo, kad energiniai gėrimai turi tiek pat kofeino kaip kava. Pasak jų, Europos energinių gėrimų gamintojai ant pakuotės nurodo, kad vaikams šiuos gėrimus gerti nerekomenduojama.

Kavinių savininkai nerimauja, ar Seimo priimtas įstatymas neišvis iš jų kavinių nepilnamečių ir ar jiems bus galima pardavinėti kavos gėrimus. Kalbinti kavinių vadovai kol kas nėra paskaičiavę, kiek jų pardavinėjamoje kavoje ar kavos gėrimuose yra kofeino.

Lietuvos sprendimas nuskambėjo ir „Reuters” agentūroje. Čia taip pat akcentuojama, kad Lietuva – pirmoji ES šalis, žengusi šį energinių gėrimų gamintojams nemalonų žingsnį.

Medicaldaily.com, pranešdamas Seimo sprendimą, taip pat informuoja, kad Pediatrų akademija pasisako už tai, kad vaikai nevertotų energinių gėrimų.

Amerikos medikų asociacija, pasak žiniasklaidos, taip pat palaiko draudimą paaugliams reklamuoti energinius gėrimus.

„Time” internetiniame puslapyje Lietuvos draudimas aprašomas pavadinimu „Lietuva uždraudžia ‘Red Bull’ dėl kažkokios priežasties” (angl. some reason). Žinutėje rašoma, kad tyrimai rodo, kad nepilnamečiai dažniau vartoja energinius gėrimus nei pilnamečiai. Skelbiama, kad 68 proc. Europos paauglių (10–18 m.) geria energinius gėrimus.

„Euromonitor” duomenimis, pernai metais energinių gėrimų pasaulyje buvo parduota už 27,54 mlrd. JAV dolerių. „Red Bull”, įsikūrusiam Austrijoje, tenka 31,5 proc. pasaulio rinkos, Kalifornijos „Monster” – 14 proc.

LRT.lt

Vyriausybė ruošiasi blogiausiam

Vyriausybė, siekdama apsisaugoti nuo galimų konflikto Ukrainoje pasekmių, rengia ekonomikos stabilizavimo planą. Tai pirmadienį patvirtino premjeras Algirdas Butkevičius. „Taip, stabilizavimo planas ruošiamas. Yra surašytos priemonės, kokios įstatymai turėtų būti keičiami, bet mes viešai apie tai nediskutuojame. Yra numatyti du scenarijai, kaip turėtų elgtis ministerijos, valstybės įmonės, Vyriausybė į kokį darbo režimą turėtų pereiti. Tai yra diskutuojama, tai yra svarstoma, ir tikimės, kad kai kurie teisės aktai bus pateikti Seimui”, – pirmadienį po Vyriausybės pasitarimo žurnalistams sakė ministras pirmininkas.

Anot jo, galimas grėsmės šalies ekonomikai šiuo metu vertina Ūkio, Finansų ir Užsienio reikalų ministerijos.

„Jie vykdo monitoringą ir po to pateikia Užsienio reikalų ministerijai kartu apsvaistyti praeitą laikotarpį, ir jei atsiranda kažkokios neigiamos pasekmės, turi būti įvertinta, dėl kokių priežasčių ir ką reikia artimiausiu metu daryti. (...) Mes šią situaciją vertiname, stebime ir už tai stipriai pradėjome dirbti su naujų rinkų paieška”, – kalbėjo A. Butkevičius.

Vyriausybės informacija

Parengė Vitalius Zaikauskas

Valiutų santykis (2014 metų gegužės 20 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,52 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,35 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,32 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,23 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,17 LTL

Vietinės bendruomenės atmintyje ilgai išsitvirtino užuomina, kad pirmuoju lietuvių kolonistu čia buvęs Mickevičius iš Daukšių parapijos, išgyvenęs 35 metus naujame kontinente, kuris iki XIX a. vidurio buvo tik britų Sibiras – vieta kriminaliniams nusikaltėliams tremti. XIX a. pabaigoje čia sužibęs auksas atviliojo 100 000 tikinčiųjų rasti savo Eldoradą. Tačiau aukso viltys išsivėpė jau prieš I pasaulinį karą. Vienas dalykas per kelis šimtus metų nepasikeitė: Australija ir dabar, kaip XIX viduryje, yra rečiausiai gyvenamas kraštas pasaulyje. Ankstyvieji uždarbio emigrantai lietuviai čia atsikraustė iš Anglijos, Škotijos, Pietų Afrikos ar net Jungtinių Amerikos Valstijų. Galbūt jie buvo didžiausi nenuoramos arba avantiūristai, arba tiesiog sau vietos nerandantys ir gyvenimo nesėkmių blaškomi emigrantai. Jau po I pasaulinio karo prie jų prisidėjo kai kurie pabėgėliai iš Rusijos, Kinijos, arba net atsikraustė iš Anglijos ir Amerikos. Žinoma, kad 1888–1889 m. Adelaidės stiklo fabrike jau dirbo būrys lietuvių. Jie buvo suorganizavę savo artele, turėjo savo kopytėlę ir klubą su sale.³³¹

Pirmieji Australijos lietuviai gyveno tradicinį uždarbį ieškojusių emigrantų gyvenimą. Daugiausia jie spietėsi Adelaidėje ir Sidnėjūje, bet kai kuriems buvo pavykę įleisti šaknis į Australijos žemės ūkį. Prieš I pasaulinį karą Brisbano apylinkėse sėkmingai ūkininkavo lietuvių fermerių kolonija, kuri, M. Šalčiaus liudijimu, neatlaikė sunkumų ir pakriko I pasaulinio karo metais. Tačiau ir 4 deš. pradžioje čia dar laikėsi keletas lietuvių ūkininkų. Nors negausūs lietuvių būreliai buvo apsigyvenę toli vieni nuo kitų Sidnėjūje, Perte, Adelaidėje ir Melbourne, tačiau jie bandė palaikyti lietuvių, saugojo nykštukinės diasporos atmintį. Tūkstančių kilometrų skiriami nuo protėvių tėvynės jie vis tiek gaudė kiekvieną jos žinią. *Australijos lietuvių draugija* buvo pirmoji žinoma tenyktės diasporos organizacija, vienijusi per 100 narių ir sąmoningai veikusi lietuvių gyvenimo linkme. Pagarsėjo 1933 m. Vasario 16-osios minėjimas. Tai buvo siekis vienyti su kitais pabaltijiečiais. Garbingiausi Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimo svečiai tuokart buvo Latvijos garbės konsulas McLoed su žmona. Čia buvo matyti užuomazgos tos tradicijos, kuri tapo kasdienybe po II pasaulinio karo Vakarų pasaulyje ir Australijoje išsibarsčiusi Sovietų Sąjungos okupuotų Lietuvos, Latvijos ir Estijos pabėgėliams. Knygos *Pasaulio lietuviai* redaktoriaus Petro Rusecko duomenimis, kuriuos jis buvo gavęs iš Australijos lietuvių, tolimame kontinente kartu su Tasmanijos sala gyveno virš 200 lietuvių.³³²

Galima sakyti, kad visi Azijos ir Australijos lietuvių skaičiai buvo nykstamai menki, o jų diasporinio gyvenimo patyrimai beveik nieko nereikšė lietuvių tautos erdvėlaikio kaitai. Tačiau tautinės savijautos istorijos tyrinėjimui visa tai yra gana reikšmingi dalykai, kurie tarsi lietuvių pasaulio vandenų ratilai bangavo iki sunkiai vaizduotės pasiekiamų tolių. Naują savo sąmoningumo lygį pasiekiančioje Lietuvoje, o ir diasporoje gyvenusių lietuvių vaizduotėje šis lietuvių akiratis turėjo nemažos reikšmės. Visi anuomet suprato, kad stipriausi diasporinės tautos pamatai yra išlieti Šiaurės Amerikoje, daugumai jautrus klausimas kilo dėl Pietų Amerikoje atsikraususių nepriklausomos Lietuvos Respublikos išeivių, tačiau bendrumo jausmai ir atminties saugojimo pastangos neleido išstumti į už-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

106

Lietuviškos vestuvės, Springfield, IL, 1927 m.

maršties tamsas ir mažųjų lietuvių diasporos skeveldrų permainų vėtrų erą gyvenusioje Rytų Azijoje ir dar tolesnėje Australijoje. Lietuviškos savijautos plotmėje svarbi buvo ne tik statistika, ne tik nuogi skaičiai. Daug kas rėmėsi į ženklus, simbolius ir lietuvių pasaulio metaforas, tiesiog nurodantis, kur mūsų būta, kur mūsų esama ir kur dar gali būti.

9. Po „Lituanicos“ sparnais: Amerikos lietuvių diaspora 1920–1940 m.

Laikotarpiu tarp dviejų pasaulinių karų Lietuvos Respublikos politinio elito ir visuomenės dėmesys visų pirma buvo nukreiptas į tą pusę, į kurią vokiečių ar anglų laivai plukdė naujos bangos emigrantų minias, tai reiškė – Pietų Ameriką. Niekam nekilo abejonės, kad gausiausia lietuvių pasaulio dalis yra Šiaurės Amerikoje, JAV. Tačiau po Pietų Kryžiumi atsikrausiantys gentainiai buvo arčiau širdies jau vien dėl to, kad jais, lyg nelaimėn pakliuvusiais artimaisiais, reikėjo rūpintis, po truputį didinti Lietuvos valstybės paramą, kartais gal net jaučiant kolektyvinės kaltės virpesius.

Lietuvos visuomenė ir politinio elito atstovai jautė pareigą ir atsakomybę rūpintis naujais išeiviais. Juk dabar susidurta su emigracija iš laisvos Lietuvos, kuri turėjo būti gerovės šalis ir visus vienodai mylinti motina, – bent taip įsivaizdavo kovotojai už jos laisvę ir politinę nepriklausomybę. Kitaip nei į naujuosius emigrantus buvo žiūrima į senąją išeiviją JAV – tvyrojo ne gailėsčio, rūpesčio ir kaltės fonas, o tam tikro pavydo jausena ir pagarbų atstumas. Iš amerikonių buvo labiau tikimasi dovanų ir investicijų, bet neužsikraunamos pareigos jais taip pat rūpintis, nes jie atrodė stiprieji ir laimėjusieji, – prie to pridėtina viena itin rimta aplinkybė: jie buvo išėję ne iš laisvos šalies, o iš rusų pavergtos Lietuvos.

Nors ilgai silpstantys, tačiau per visą nepriklausomybės dvidešimtmetį buvo jaučiami Lietuvos lūkesčiai, kad Amerikos lietuviai gali ir turi duoti arba dalytis su protėvių šalimi savo laurais ir pasiekimų bei pergalių spinduliais. Lietuvoje buvo nuširdžiai džiaugiamasi ir tapatinamasi su visu tuo, kas derėjo amerikiečių lietuvių visuomenės ir kultūros lankose. Tačiau JAV lietuvių diaspora – kaip didelis ir Lietuvos atstatymo darbuose

nusipelnęs būrys – buvo savarankiška, pajėgi, sąmoninga, su savais Lietuvos politinės santvarkos kūrimo išvaizdavimais ir tam tikromis aspiracijomis, kurios ne visados sutapo su Lietuvos lietuvių vaizdiniais. Kita vertus, *Amerika pirtyje* jau buvo pasikeitusi. Labai tikėtina, kad JAV valdžios antiimigracinė politika paskleidė dar ir naujai uždrausto vaisiaus kvapus. Juk niekas šiandien nepasakys, koks didelis galėjo būti lietuvių emigracijos į JAV troškulys net ir atkūrus laisvą Lietuvos valstybę. Tokio pat dydžio tikėtina bus buvęs pavydo jausmas materialiai geriau įsikūrusiems tautiečiams Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Amerikos lietuvių diaspora buvo pasikeitusi: nauji emigrantai nebuvo išileidžiami, o senieji išeiviai jautėsi prakutę, turtingi, laisvi, turintys savivarbos, labiau patenkinti palyginti su protėvių gimtinės varguoliais. Lietuvos savivokėje po 1918 m. *Amerikos pirtyje* nuotaikos gana greitai virto kandžia romano *Frank Kruk* ironija. Atstumas tarp Lietuvos lietuvių, ypač tarp Lietuvos politinių sluoksnių ir amerikiečių visuomenės organizacijų, padidėjo po 1926 m. valstybės perversmo. Daugeliui sąmoningų lietuvių abipus Atlanto tada buvo sunku sulaikyti liūdnas nuotaikas dėl to, kad Lietuvos Respublika virsta tokia, kokios daugelis nenorėjo.

Šiandien istorikui sunku pamatuoti, kiek XX a. 3–4 deš. Lietuvos spauda aprašė Brazilijos ar Argentinos lietuvių istorijas, o kiek rūpėjo Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių diasporos reikalai. Kurie buvo savėni ir artimesni Lietuvos lietuviams – Pietų Amerikos lūšnynuose ar JAV didmiesčiuose susispietę gentainiai? Kelios plotmės atsakymui neabejotinai yra prieinamos. Visuotino Lietuvos spaudos turinio analizė arba beletristikoje susikaupę sentimentai gali būti įvertinti, tačiau tokie tyrimai niekada nebuvo atlikti. Ir čia lieka vietos prielaidoms apie emocinius saitus, dėmesio koncentraciją ir spaudos bei skaitytojų interesus. Naujienos iš Amerikos lietuvių gyvenimo buvo dažnos, skaitomos, o Jack Sharkey-Juozo Žukausko pergalės pasaulio profesionalaus bokso ringe buvo priimanamos kaip savos pergalės. Tačiau pamažu artėjo ir tų saitų permainos, o diaspora ir Lietuvos gyvenimas vis labiau tolo viena nuo kitos.

331. Australijos lietuviai, *Lietuvių enciklopedija*, t. 1, Bostonas, 1954, p. 452.

332. *Pasaulio lietuviai*, p. 153.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
 EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
 LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
 KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
 RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
 ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
 EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
 WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
 BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Albumas „Sūduvos dailė.

„Grįžtantys paukščiai“ pristatytas Vilniaus paveikslų galerijoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Praėjusią savaitę Vilniuje, Chodkevičių rūmuose įsikūrusioje Vilniaus paveikslų galerijoje surengtas dailės albumo „Sūduvos dailė. Grįžtantys paukščiai“ pristatymas. „Drauge“ jau buvo rašyta, kad šis albumas išleistas paskatinus Čikagoje gyvenančiai dailininkei ir mecenatei Magdalenai Birutei Stankūnienei. Tai jau trečias renginys, skirtas naujam albumui – po pristatymo Marijampolės kultūros centre panašus vakaras vyko Vilkaviškyje, o vėliau albumo kūrybinė grupė susitiks ir su Šakių meno mylėtojais Zyplių dvare.

Naujajame albume pateikta beveik šešių dešimčių iš Sūduvos krašto – Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių, Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Prienų kilusių profesionalių menininkų – tapytojų, skulptorių, grafikų, keramikų, tekstilininkų, fotografų kūryba. Jame trumpai pristatoma kūrėjų biografija, svarbiausi kūriniai, taip pat autorių mintys apie savo kūrybą ir tai, ką apie tą kūrybą sako ir kaip ją vertina kiti.

Renginį Vilniaus paveikslų galerijoje vedė Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. Šis šil-tai pasveikino tuos žmones, kurie įgyvendino šią idėją – projekto vadovė Oną Birutę Surdokiene, tekstų apie dailininkus autorę menotyrininkę Aušrinę Dubauskiene, leidinio redaktorių Algį Vaškevičių, dizainerę ir viršelio autorę Eriką Smirnovą, albumą išleidusios bendrovės „Idėjų dirbtuvės“ vadovą Robertą Dumšą. Juos atlydėjo ir pristatyme dalyvavo Marijampolės vicemerai Sigitas Valančius.

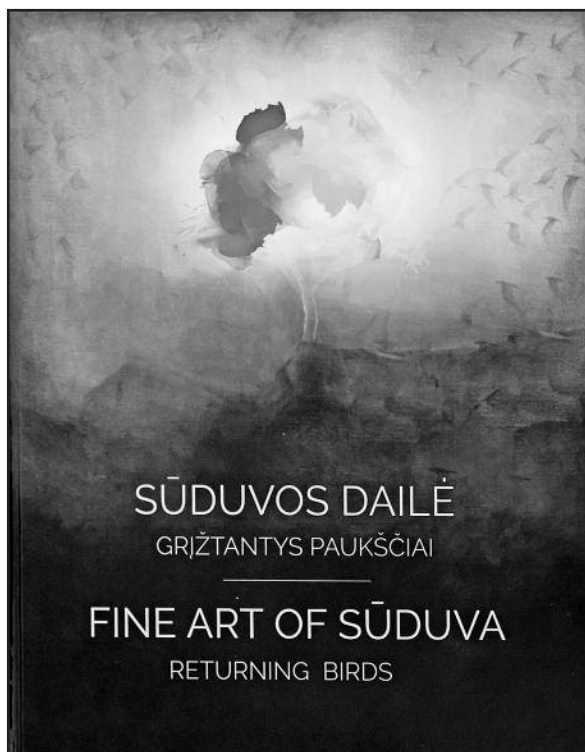
„Kai sužinojau apie jūsų idėją išleisti tokį albumą, kuriame būtų sudėti iš Sūduvos krašto kilę menininkai, pasidžiaugiau, tačiau žinojau, koks tai sunkus darbas. Kai pamačiau rezultatą, buvau maloniai nustebintas, nes nesitikėjau, kad viskas taip gerai pavyks“, – prisipažino R. Budrys.

O. B. Surdokiene priminė albumo idėjos pradžią, kalbėjo apie pirmuosius vertinimus ir sakė, kad ne visi iš Sū-

Pristatymo dalyviai. Iš k. – R. Dumša, A. Dubauskienė, R. Budrys, O. B. Surdokiene, E. Smirnova, A. Vaškevičius ir S. Valančius

Tomo Kapočiaus nuotraukos

duvos krašto kilę kūrėjai galėjo sutilpti į leidinį, todėl ateityje reikia galvoti apie dar vieną jo dalį. Dailės muziejaus direktorius siūlė artėjančio Lietuvos Nepriklausomybės 100-mečio proga išleisti atskirą solidų leidinį, kuriame tilptų visi krašto menininkai, o Marijampolės vicemerai S. Valančius sakė, kad tokie planai jau yra brandinami.

Šių eilučių autorius prisiminė savo susitikimus su dailininke M. B. Stankūniene Amerikoje ir jos norą, kad toks albumas pasirodytų. Jis padėkojo

rėmėjams – Lietuvos kultūros rėmimo fondui, Marijampolės, Šakių bei Vilkaviškio savivaldybėms, Lietuvos Rotary organizacijai ir Marijampolės bei Vilkaviškio Rotary klubams, Marijampolės LIONS klubui, Sūduvos verslo įmonėms, taip pat Lietuvos dailės, Nacionalinis M. K. Čiurlionio bei dar keliems dailės muziejams.

Naujajame leidinyje atskirai pristatyti ir tie dailininkai, kurie gyveno ir kūrė Lietuvoje, ir tie, kuriems teko atsidurti emigracijoje. Tarp pastarųjų – Naumiestyje gimęs ir Hollywoode miręs Maks Band, Sintautuose gimęs ir Melbourne, Australijoje miręs Juozas Baukus, Kalifornijoje gyvenanti ir kurianti Dina Budginas iš Marijampolės, Sūduvos sostinėje gimęs ir Gotlando saloje Švedijoje gyvenęs bei kūręs Eugenijus Mindaugas Budrys, Vytautas Kazimieras Jonynas, Floridoje jau daug metų gyvenanti jo dukterėčia dailininkė Rimgailė Jonynaitė-Zotovienė.

Albume pristatomi ir Marijampolėi padovanojusi Juzė Katiliūtė, kurios gyvenimas kartu su albume pristatomu jos vyru dailininku Gabrielium Stanuliu prabėgo Šveicarijoje, prieš kelerius metus JAV mirusi Jadvyga Dobkevičiūtė-Paukštienė, garsus ir labai produktyvus dailininkas Juozas Pautienius, surengęs daug parodų JAV bei Kanadoje, garsusis karikatūristas Juozas Olinardas Penčyla, likimo nublokštas į Kolumbiją, Teofilis Petraitis, didelę dalį savo darbų paaukojęs Čikagos Čiurlionio galerijai.

Pristatoma ir pati M. B. Stankūniene, jos mokytojas Viktoras Petravičius bei jos sesuo keramikė Sofija Butkienė, Kanadoje gyvenantis ir kuriantis Kęstutis Jurgis Račkus, daug metų emigracijoje gyvenęs ir į Lietuvą grįžęs Lietuvos tekstilės patriarchas Antanas Tamošaitis, tapytojas ir vitražistas Adolfas Valeška bei kiti. Albume galima rasti ir žymiausių skulptoriaus Vytauto Kašubos, grafikės Nijolės Palubinskas, fotografo Algimanto Kezio darbus.

Renginyje dalyvavo keletas albume aprašytų autorių. Buvęs Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkas ir Sąjūdžio Seimo narys Bronius Leonavičius puikiai įvertino leidinį ir sakė, kad jis turi didelę išliekamąją vertę. Gerų žodžių albumo kūrėjams negailėjo tapytojas Kostas Dereškevičius, taip pat Algirdas Zokaitis, kurio jubiliejinė darbų paroda netrukus bus surengta Ma-

Renginyje apsilankė ir poeto K. Bradūno dukra Elena.

rijampolės dailės galerijoje. Gobelenų ir batikos meistrė Aušra Teresė Tuminaite-Kučinskienė (jos darbų paroda Lemonte buvo surengta 1995 metais) džiaugėsi albumu ir jo kūrėjams padovanojo atviruką, kuriame įamžintas popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Lietuvoje.

Pristatymo metu suvalkiečių draugijos Vilniuje vardu kalbėjusi aktorė ir režisierė Aldona Čepaitytė-Sipienė taip pat sveikino su gerai atliktu darbu, sakė, kad toks leidinys jau seniai buvo labai reikalingas bei linkėjo pratęsti pradėtą darbą.

„Susipažinusi su šiuo albumu, pasidžiaugiau ir tuo, kad visi tekstai labai gerai išversti į anglų kalbą. Kadangi beveik visą gyvenimą praleidau Amerikoje, tai žinau, kad kartais prastas vertimas gali viską sugadinti. Jums pavyko šito išvengti“, – sakė šių eilučių autoriui pristatyme dalyvavusi etnologė, iš Sūduvos krašto kilusio poeto Kazio Bradūno dukra Elena Bradūnaitė-Aglinskienė.

Albumo tekstus į anglų kalbą neatlygintinai išvertė Airijoje gyvenantys buvusi marijampolietė Virginija Zubrickienė ir Dorcha Lee. Gegužės pabaigoje Marijampolėje bus minimos Miesto dienos, kurios visada sulaukia nemažai užsieniečių – garbiausiems svečiams Marijampolės savivaldybės atstovai padovanos po naująjį albumą.

Renginį nuspalvino smuikininko Algirdo Jančo atliekamos melodijos

JAUNIMO CENTRO RĖMĖJAI 2013.05 – 2014.04

- \$26,232.00 Asta Veličkaitė (palikimas)
- \$10,000.00 Lietuvių Fondas
- \$5,000.00 JC Moterų Klubas
- \$1,200.00 Patricia Nelia Paulauskas
- \$1,000.00 Arūnas Povilas Paliulis, Donatas Januta
- \$500.00 Gražina Santoski, Jonas/Laima Šalčius
- \$400.00 Nemira Šumskienė, Zita Baltramonas
- \$360.00 Aldona Šmulkštienė
- \$340.00 Vaclovas/Margarita Momkus
- \$300.00 Augusta Saulys
- \$250.00 Antanas/Viktorija Valavičius
- \$230.00 Vladas/Raminta Sinkus
- \$200.00 Aldona Rekašius, Chicago Lithuanian Women's Club, Daniel/Vida Marks, Lithuanian Club of Taurage
- \$180.00 Juozas/Daila Liubinskas
- \$170.00 Vitalis Lembertas
- \$160.00 Cicero Lith. Hunt&Fish Club
- \$150.00 Jonas/Ruta Spurgis, Julius/Regina Matonis, R. John Rapsys, Rimantas/Jūratė Grabliauskas, Vincent Lukas
- \$145.00 Brighton Parko LB, Milda/Viktoras Šatas
- \$140.00 Marija Remienė, Stasė Bacevičius
- \$130.00 Algis/Violeta Paulius, Gražina Šeduikis Joyce, Irena Dirda, Jurgis/Viligailė Lendraitis
- \$120.00 Dalia Stankaitienė, Vaclovas/Asta Maria Kleiza, Victoria Pikelis
- \$110.00 Emilija Pretkelis, Marija/John Utz
- \$105.00 Danguolė Bartkus
- \$100.00 Ada Sutkuvienė, Amer. Lith. Retired People Assoc. of Chicago, Atlantic Express Corp., Birutė Bulota, David Yerkes & Sons, Elena Jasaitiene, Gediminas Balanda, Irena/Jonas Valaitis, Juozas/Bronė Mikulis, Kastytis A. Jucas, Leonas/Dalia Šulas, Lithuanian Scouts Assn Inc, Nijolė Bražėnas, Pranciškus Ivinskis, Sigita/Gediminas Damašius, Sofija Džiugas, Stasys Strašius, Vidmantas Raišys, Viktoras/Rūta Jautokas
- \$ 90.00 Algis/Dalė Lukas, Henrikas/Illona Laucius
- \$ 80.00 Edmundas/Erika Brooks, Elijus Kaminskas, Elena Wasilewski, Jolanta Latvys, Kęstutis/Dalia Ječius
- \$ 75.00 Faustas/Theresa Strolia, Romualdas Kriaučiūnas, Sophie Dameika
- \$ 70.00 Aldona Venckūnas, Algis/Juratė Norvilas, Birutė Lintakas, Dainius Grabliauskas, Halina Bagdonienė, Ramunė Kubilius, Rimas/Pranutė Domanskis, Stepas Stankovičius, Teodoras/Ritone Rudaitis
- \$ 64.00 Salomėja Daubienė
- \$ 60.00 Algimantas/Stasė Damijonaitis, Gražina Damijonaitis, Ina Čygaite-Nicewander, Janina Miknaitis, Kostas/Vida Stankus
- \$ 55.00 Alex/Dana Vitkus, Genovaitė Karsokas, Kęstutis Keblys, Vytautas Markevičius
- \$ 50.00 Agnes Bigelis, Ana Jonas, Antanas/Rita Rašymas, Audronė Tamulienė, Birutė Kožičienė, Bronius Nainys, Dalia/Jurgis Anysas, Elena Majauskas, Frauke Uogintas, Genė Miglinas, Janina/Feliksas Bobinas, John/Gražina Rimkūnas, Jonas Ulevičius, Jonas/Ona Daugirdas, Jurgis/Danutė Vidžiūnas, Kazys Ambrozaitis, Kęstutis/Birutė Tautvydas, Laima/Victoria Milaitis, Liuda Butikas, Marytė Vizgirda, Ona Čepelė, Paulius/Birutė Gylys, Ramona Grigorio-Sleivys, Ramūnas/Danguolė Vanagūnas, Rimantas Vaitkus, Robertas/Gailė Vitas, Romuald Nakas, Rūta Daukus, Ruta Dudzik, Silvija Aleksūnas, Suvalkiečių draugija, Valentina Gudis, Vida Šilas, Zarasiškių klubas
- \$46.00 Joseph P. Kalvaitis
- \$45.00 Vitas Daulys
- \$40.00 Alfrėda Daubaris, Antanas Brizgys, Arvydas/Daiva Barzdukas, Birutė Zakas, Dalia Saulys, Jonas Krutulis, Juozas Mačiulaitis, Marija Kriaučiūnas, Mindaugas Prackaila, Mindaugas/Aldona Bielskus, Ramūnas Širvelis/Asta Spurgis, Ramunė Papatīs, Stasė/Daiva Petersonas, Vytautas/Aldona Čepėnas
- \$35.00 Aleksas Lauraitis, Marija Kapačinskas
- \$30.00 Aldona Kavaliūnas, Algirdas Čepėnas, Algirdas/Aušra Saulis, Antanas/Emilija Paužuoalis, Asta Skripkauskaitė, Birutė C Baldauskas, Dinas Aleksonis, Dr. Joana Danilevičienė, Elena Lapėnas, Eugeniya Kolupailaitė, Felix/Dana Lukauskas, Ignas/Birutė Navickas, Irena Kerelis, Jeronimas Gaižutis, Jonas/Jūratė Variakojis, Jonas/Nijolė Kučėnas, Jonas/Valerija Pleirys, Julija Smilga, Ksavera Jančys, Nijolė Remeikis, Petras/Laima Aleksa, Pilypas Narutis, Romas/Birutė Viskanta, Rugilė Slapkauskas, Sofija Jelionis, Stasė Mikelevičius
- \$ 28.00 Alfonsa Pažiūra
- \$ 25.00 A. Lingis, Algirdas/Raminta Marchertas, Danguolė Ilginis, Emma Petraitis, Gražina Kenter, Juozas/Birutė Kasperavičius, Narimantas/Janina Udrys, Povilas S. Žumbakis, Esq., Rimantas Bitėnas, Sigita Tomkus
- \$ 24.00 Emilija Pakštienė
- \$ 20.00 Albertas Kerelis, Aldona Buntinas, Aldona Prapuolenis, Andrew/Alice Rasutis, Aniceta Giedraitis, Dalia Urbutis, Danguolė Jonaitienė, Irma Laisvėnaitė, Juozas/Reda Ardys, Kęstutis/Astra Bileris, Klemensas Stravinskis, Kristina Petraitienė, Laima Apanavičienė, Laima P. VanderStoep, Lilija Gelažis, Linas Marganavičius, Marija Neniškis, Marija/Jūratė Arštikys/Medziak, Neringa Aleksonis, Ona Gradinskas, Reda Blekys, Regina Taunys, Saulius Lissauskas, Sigi/Liz Nagys, Sophia Cibas, Stefa Kisielius, Teodoras/Irena Mitkus, Vaclovas/Vanda Mažeika, Vanda Kaunas, Vytautas Jonaitis
- \$ 10.00 A./B. Kuras, Alvina Giedraitis, Antanas Saulaitis, S.J., Antanas/Dalilė Polikaitis, Constantine Kliorys, Dalia Puškorius, Diana/Joseph Noreika, Edmund T./Sarah Mitchell, Irena/Sabina Ancerys, Julia Vailokaitis, Kazys/Danuta Razma, Laima Urbanowicz, Liucija Beržinskis, Loreta Timukienė, M./L. Petronis, Mary Collins, Nijolė Dėdinas, Nijolė Pupienė/Suktinis, Regina Petrutis, Rimvydas Miliūnas, Sofija Žukas, Tadas Mickus, V./T. Urbaitis, Vladas/Valeria Plepys
- \$5.00 Augustas Warnas
- \$4.00 Marta Ruikis
- \$2.00 Richard Urnezis

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

FOR SALE

Pigiai parduodu
naują „full“ dydžio lovą su
čiužiniu ir rėmu.
Tel. 312-492-8795

SIŪLO DARBĄ

Krovinių pervežimo
kompanija ieško
patyrusio dispečerio.
Tel. 224-619-7312

■ Vyras ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti, išleisti atostogų. **Tel. 630-670-0813.**

■ Ar jūs turite vasarnamį Michigan (Union Pier, New Buffalo, t. t.), kuris ne-naudojamas? Jei norite išnuomoti vasaros savaitgaliams (arba ilgesniam laikui) visą namą arba tik kambarį, prašau skambinkite **tel. 773-818-3981.**

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 773-330-0092.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, mi-

nimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Vairuoja. **Tel. 773-691-3796**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai.
Tel. 773-615-5235.

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimo-se. Geros rekomendacijos.
Tel. 630-863-1168.

Vidmantas J. Prikockis, gyvenantis **Kirtland, OH**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame, kad mus skaitote ir remiate.

Felicia Pliura, gyvenanti **Racine, WI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Danutė Januta, gyvenanti **Berkeley, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Pranutė Skruodienė, gyvenanti **Lemont, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai ačiū už paramą.

Klemensas Pivoriūnas, gyvenantis **Riverdale, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Ačiū, kad mus skaitote ir finansiškai remiate.

MŪSŲ STALUI

Europiečiams patinka šaltibarščiai

Gegužės 13 d. Paryžiaus centre įsikūrusiame restorane „Atelier des Sens“ Prancūzijos turizmo bendrovėms buvo pristatyta Lietuva. Čia renginio svečių laukė dovana – natūralaus lietuviško lino prijuostės su siuvinėtais Lietuvos logotipais, kurios iškart buvo išbandytos gaminant lietuviškus valgius.

Dviem prancūzams – restorano šefams padedant, buvo gaminami Lietuvos kulinarinio paveldo patiekalai: šaltibarščiai, juodos duonos desertas, virtinukai su mėlynėmis (šaltanosiai) ir desertas tinginys. Lietuviškų patiekalų degustaciją be konkurencijos laimėjo šaltibarščiai, kurie prancūzus intrigavo ne tik ryškiai rožine spalva, bet ir skoniu. Jiems teko daugiausia dėmesio, komentarų ir fotografijų.

Be renginio svečių gaminamų patiekalų ant lietuviško kulinarinio paveldo stalo svečių laukė šakotis, skilandis, varškės ir obuolių sūriai, mėsos užkandžiai, kelių rūšių juoda duona.

Gegužės 14 d. į Lietuvos ambasadoje Londone surengtą Lietuvos turistinio potencialo pristatymą rinkosi apie 30 kelionių organizatorių ir dar tiek pat turizmo temomis rašančių žurnalistų. Britams buvo pristatytas kultūrinis, sportinis, medicininis turizmas ir – vėlgi – lietuvių kulinarija. Renginio dalyviai buvo vaišiniai bulviniais blynais, silke pataluose, šimtalapiu, meduoliniais grybukais ir kitais patiekalais, bet juos, kaip ir prancūzus, labiausiai sužavėjo lietuviški šaltibarščiai.

Pastarieji patenka į skaniausių Europos patiekalų TOP trejetuką Europos Parlamento organizuojamuose rinkimuose „A Taste of Europe“. Lietuvai atstovaujantys šaltibarščiai šiuo metu yra antri, o nusileidžia tik bulgariškoms Šopska salotoms. Europos Parlamento „Facebooko“ puslapyje galima balsuoti už patikusį receptą, ir raginama jį išmėginti laukiant rinkimų rezultatų. Žemėlapyje prie kiekvienos valstybės pateikiamas patiekalas bei jo receptas. Antradienio duomenimis, prie šaltibarščių „patinka“ paspaudė 2 tūkst. 216 socialinio tinklalapio vartotojų. Pirmojoje vietoje esančios Bulgarijos salotų receptas pelnė 14 tūkst. 158 „patinka“. Trečiojoje vietoje – Rumunija, kurios saldūs kopūstų suktinukai *Sarmale* pelnė 994 „patinka“. Latvių sluoksniuoto duonos deserto receptas gavo 402, o estų šprotų su duona receptas – 437 „patinka“. „Europos skoniai“ skatina europiečius švęsti rinkimus susibūriant ir ragaujant skirtingų šalių receptus.

Balsavimas už skaniausią Europos patiekalą iki gegužės 25 d. vyksta socialiniame tinklalapyje „Facebook“: <http://epfacebook.eu/tasteofeurope>

Šaltibarščių receptas

Čia pateikiamas šaltibarščių receptas – gana tradicinis (jeigu toks iš viso yra, nes kiekvienas juos gamina pagal savo ir savo šeimos skonį). Jam pagaminti reikės:

Reikės: 1 litro kefyro arba pasukų, 1 stiklinės šalto virinto vandens, 2 virtų burokų, 2 agurkų, 1 puodu-

ko svogūnų laiškų, 2 kietai virtų kiaušinių, druskos, pipirų, šaukšto grietinės, krapų

Sutarkuokite burokus, supjaustykite agurkus, svogūnų laiškus, sumaišykite su kefyru ir vandeniu. Pagal skonį pridėkite druskos, pipirų, pabarstyti krapais, papuoškite grietine ir kiaušiniu. Valgykite su karštomis virtomis bulvėmis. Proporcijas galima keisti pagal skonį – daugiau burokėlių, mažiau vandens, daugiau druskos, o gal net lašelį acto dėl rūgšties. Viskas tinka, jeigu tik jums patinka!

Bet štai žinoma kulinarinių laidų vedėja **Beata Nicholson** siūlo žengti drąsų žingsnį į šoną ir išbandyti jos išradimą –

Šaltibarščius su „Vytautu“

Ji pasakoja: *Neslėpsiu ir būsiu atvira – aš labai mėgstu mineralinį vandenį „Vytautas“. Nuperku jo tikrai daug. Matyt geriausiai gyvenime jausčiausi, jei turėčiau krapų, iš kurio nuolat bėgtų burbuliuojantis „Vytautas“... Todėl negaliu nepasidalinti su jumis nesenu „Vytauto“ atradimu, kuris pas mane atkeliavo per draugus ir pažįstamus, kaip visada ir būna – šaltibarščiai su „Vytautu“. Šaltibarščiai su „Vytautu“!!! Kažkaž? Tai gi mes ėmėmės šito eksperimento beveik su baltais chatalais, bet, žinokite, be reikalo – šaltibarščiai su „Vytautu“ iškart pavyko ir net pakėlė juos į visai kitą lygmenį – jie pasidaro tokie gaivūs, lengvi su vos juntamu maioniu burbuliuuku.*

Jums reikės:

1 litro riebaus kefyro, 0,5 litro „Vytauto“, 4 nedidelių virtų burokėlių arba marinuotų burokėlių pagal skonį, 2 agurkų (galima daugiau), kuo daugiau krapų, 2 šaukštų balto vyno acto, žiupsnelio cukraus, druskos

Priedai pagal skonį:

virtų kiaušinių (7–8 minutės lėto virimo), laiškinių svogūnų

Smulkiai supjaustome burokėlius, agurkus nulupam ir smulkiai, gražiai ir tvarkingai supjaustome.

Viską dedame į puodą, pilame kefyra, tada jau dosnia ranka žeriam krapus ir dabar jau remontuojam skonį – dedam druskos, tada pilame actelio, truputėlį cukraus (arba agavos sirupo), tegul būna stipraus ryškaus skonio, nes kai įpilsite „Vytauto“ viskas atsiskies ir palengvės. Jei šiemis šaltibarščiams naudosite marinuotus burokėlius, tai pirmiausiai viską sumaišę su kefyru, įpilkite pasiūlytą kiekį „Vytauto“ (1 litras kefyro su 0,5 litro „Vytauto“), lengvai pamaišykite ir paragaukite. Gali būti, kad jūsų skoniu to visai pakaks „Vytauto“ šaltibarščiams suteikto sūrumo, o burokėlių marinatas rūgštumo.

Pabaigai, aišku, ant viršaus pabarstom krapų. Prieš šių šaltibarščių bent jau man bulvių netrūks-ta.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

Lietuvių „Chocolate Naive“ iškovojo Europos auksą prestižiškiausiose šokolado apdovanojimuose

Lietuvoje gaminamas juodasis šokoladas su miško medumi iškovojo Europos aukso medalį nepriklausomame konkurse „International Chocolate Awards 2014“. „Chocolate Naive“ tapo pirmąja bendrove Baltijos šalyse gavusi aukščiausią įvertinimą vadinamuose šokolado „Oskaruose“, kurie įvyko savaitgalį Florencijoje.

„Visiems pasaulio šokolado gamintojams ‘International Chocolate Awards’ yra svarbiausias metų įvykis. Tai išskirtinė proga būti įvertintam geriausių konditerių, maisto ekspertų ir žurnalistų. Mes iškovojome auksą su juodojo šokolado plytele, pagardinta lietuvišku biodinaminiu miško medumi. Todėl mums, kaip lietuviams, tai dvigubas apdovanojimas: ‘Chocolate Naive’ už šokoladą ir Lietuvai – už medų“, – sakė šios manufaktūros įkūrėjas ir meistras Domantas Užpalis.

Tarptautinio konkurso dalyvius vertino 70 ekspertų komisija iš viso pasaulio – nuo Italijos ir Prancūzijos iki JAV ir Japonijos. Vertindama gaminius komisija laikėsi tam tikrų skonio receptorių budrumo išsaugojimo reikalavimų: per vieną sesiją ragavo ne daugiau kaip 20 plytelių. Vertintojai skonio pojūčio intensyvumą palaikė tarp ragavimų užkąsdami polentą (specialią kukurūzų košę) bei kitus priedus – duoną, obuolius, krekerius ar tiesiog užgerdami vandeniu.

„Chocolate Naive“ juodojo šokolado plytelė, pagardinta lietuvišku biodinaminiu miško medumi, laimėjo auksą.

Tai trečiasis pasaulinis įvertinimas už „Chocolate Naive“ gaminamą šokoladą. Lietuviška manufaktūra iškopė į pasaulio finalą „International Chocolate Awards 2013“ bei iškovojo bronzą „World Chocolate Awards 2013“ konkursuose. Taip pat praėjusiais metais lietuviai buvo pripažinti kaip geriausi pradedantieji maisto gamintojai „Next Organic Berlin 2013“ mugėje Vokietijoje bei gavo metų prekės ženklo apdovanojimą Lietuvoje už pirmuosius rinkodarinius žingsnius.

„Chocolate Naive“ – vienas iš 200 pasaulio šokolado gamintojų, kurių produkcijos ruošimo ratas prasideda nuo kakavos pupelės.

Lietuvišką šokoladą jau įvertino tokie prestižiniai prekybos centrai kaip „La Grande Epicerie de Paris“ Prancūzijoje, „Selfridges“ Jungtinėje Karalystėje ar „Brian & Barry Milano“ Italijoje. Taip pat „Chocolate Naive“ savo gaminius eksportuoja į tokias šalis kaip Vokietija, Nyderlandai, Švedija, JAV, Japonija, Hong Kongas, Kazachstanas ar Singapūras.

Delfi

Šaulys Vladas Rastis

ZITA BAGDŽIUS

Bėgant metams vis mažiau belieka žmonių, kurie saugojo ir puoselėjo mūsų tautos vertybes, tradicijas, esant Lietuvai už geležinės uždangos.

Balandžio 9 d., eidamas 97 metus, mirė Garbės šaulys, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės narys Vladas Rastis. Jis gimė Lietuvoje, Kėdainiuose.

Prieš pat Antrąjį pasaulinį karą Vladas įstojo į Lietuvos kariuomenę. Sovietinei Rusijai okupavus Lietuvą ir prasidėjus karui buvo paimtas į 16-tą lietuvišką diviziją.

Rusijoje karo mūšiuose buvo nesunkiai sužeistas ir pateko į vokiečių armijos nelaisvę. Gyvybę jam išgelbėjo tai, kad vilkėjo Lietuvos kariuomenės uniformą ir, kaip jis pats sakė: „Mane nuo mirties ir visų pavojų saugo Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motina, kurios paveikslėlį nešioju su savimi visą gyvenimą“.

Grįžęs į Lietuvą dirbo geležinkeliečiu. Karo pabaigoje pateko į Vokietiją, amerikiečių zoną, įstojo į JAV armiją.

1949 m. Vladas jau su šeima emigravo į JAV. Įsikūrė Čikagoje. Iki pensijos dirbo viename darbe, išaugino tris sūnus.

Vladas Rastis

Atkūrus Lietuvos Šaulių sąjungą išėivijoje Vladas Rastis su žmona Anele (mirusia prieš keletą metų) įstojo į šaulių organizaciją. Buvo labai pareigingas šaulys, dalyvaudavo visose lietuviškose šventėse, buvo šaulių vado pavaduotojas, gavęs apdovanojimus.

Vladas Rastis mūsų atmintyje išliks kaip labai pastovaus, optimistiško charakterio žmogus, visiems dalinantis savo meilę ir šypseną.

„Dievas taip pamilo pasaulį,
jog atidavė savo viengimį Sūnų,
kad kiekvienas, kuris Jį tiki, nepažūtų,
bet turėtų amžinąjį gyvenimą.“

Jn 3. 16

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A ANTANAS DRŪTYS

Su giliu liūdesiu ir meile prisimename mūsų brangų ir niekuomet neužmirštamą Tėtėlį, Senelį ir Uošvį, kurį Viešpats pasišaukė Namu 2013 m. gegužės 27 d.

Šv. Mišios bus atnašaujamos 2014 m. gegužės 25 d. Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Čikagoje, ir Šv. Onos parapijoje, Lazdijuose, Lietuvoje.

Prašome gimines ir pažįstamus prisiminti a. a. Antaną savo maldose.

Buvote mums meilė ir stiprybė – ilsėkitės Viešpaties ramybėje.

Giliai liūdinti šeima:

dukterys Joana,

Ramutė ir Teresė su šeimomis

Anelė ir Vladas Rasčiai

Asmeninio archyvo nuotrauka.

Stasė Ramanauskienė, gyvenanti **Lemont, IL**, dar metus skaitys „Draugą“. Džiaugiamės, kad mus skaitote ir remiate atsiųsdama 50 dol. Nuoširdžiausi padėkos žodžiai.

Vacys Slušnys, gyvenantis **Detroit, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Alicia M. Solienė, gyvenanti **Juno Beach, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skamba tarp mūsų. Ačiū už paramą.

Danutė Paškonis, gyvenanti **Eastlake, OH**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Alfred C. Šaulys, gyvenantis **Oceanside, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Valerie Austras, gyvenanti **Melrose, MA**, dar vienerius metus draugus su „Draugu“. Nuoširdžiai dėkojame už atsiųstą 50 dol. paramą.

Adelė Vaitekūnas, gyvenanti **Providence, RI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Brangiai Cicero lietuvių parapijos narei

A † A STEFAI KISIELIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą dukrai dr. Jolitai ir sūnui dr. Petru Vyteniui, jų šeimoms bei artimiesiems.

*Cicero Šv. Antano lietuvių parapijos
kavutės lankytojai ir
Cicero Lietuvių Bendruomenės
apylinkės nariai*

A † A STEFAI KISIELIENEI

mirus, dalijamės skausmu ir nuoširdžius užuojautos žodžius skiriame dukrai dr. Jolitai Narutienei, jos vyrui dr. Vytautui Naručiu, anūkui Arui, sūnui dr. Petru Vyteniui Kisieliui, jo žmonai Daivai ir anūkam Žarai, Sigai, Mantui, Zigmui ir Žibai bei kitiems giminiams ir artimiesiems.

*Irena ir Mečys Šilkaičiai
Rasa ir dr. Raimundas Šilkaičiai
Edmundas Šilkaitis*

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Balsavimas rinkimuose į Europos Parlamentą ir pakartotinis balsavimas Lietuvos Respublikos prezidento rinkimuose:** gegužės 23 d. nuo 10 val. r. iki 12 val. p. p. ir nuo 2 val. p. p. iki 4 val. p. p., gegužės 25 d. nuo 7 val. r. iki 12 val. p. p. – LR generaliniame konsulate Čikagoje; gegužės 24 d. nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p. ir gegužės 25 d. nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p. – Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

■ **Gegužės 23 d., penktadienį, 6:30 val. v.** Ateitininkų namuose, (1380 Castlewood Drive, Lemont, IL) įvyks „Padėkos vakaronė“, skirta Indrei Tijūnėlienei, kuriai neseniai buvo įteiktas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalis „Tarnaukite Lietuvai“. „Saulutės“ vaikų globos būrelis maloniai kviečia visus ateiti ir kartu pasidžiaugti.

■ **Jaunimo centro Moterų klubas šį sekmadienį, gegužės 25 d. po 10:30 val. r. šv. Mišių Jaunimo centro koplyčioje visus kviečia į kavinę pasivaikšinti mieliniais blynais.**

■ **Gegužės 26 d., pirmadienį, kviečiame visus atvykti į Šv. Kazimiero kapines, kur 10:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Atminimo dienos proga šv. Mišias aukos kleb. Jaunius Kelpšas, kiti kunigai bei diakonai. Giedos jungtinis choras. Elektriniais vargonais gros Paulius Jankauskas, giedos Giedrė Sokas.**

■ **LR generalinis konsulas New Yorke** gegužės 31 d. organizuoja konsulinę misiją į Cape Cod, Massachusetts. Konsulinės paslaugos misijos metu bus teikiamos adresu 746 Lumbert Mill Rd., Marstons Mills, MA 02648.

■ **Gegužės 31 d., šeštadienį, vyks JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas. Kviečiami LB apylinkių pirmininkai, valdybų nariai ir apylinkių metinio susirinkimo metu išrinkti delegatai. Suvažiavimas vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemonte (14911, 127th St. Lemont, IL 60439), Maironio lituanistinės mokyklos didžiojoje salėje (# 121), prie rytinio**

įėjimo (E). Registracija – 9:30 val. r., suvažiavimo pradžia – 10 val. r.

■ **Baltijos jėzuitų plėtros taryba kviečia** kartu stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą. Išskylai vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Susitikimas planuojamas šeštadienį, gegužės 31 d., ryte. Norinčius dalyvauti, prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Smulkesnė informacija bus suteikta užsiregistravusiems.

■ **Birželio 1 d., sekmadienį, Ateitininkų** namuose ruošiamas gegužinė. Pradžia 12 val. p. p. Jūsų lauks skanūs lietuviški pietūs ir A. Barnišio atliekamos dainos, puikūs pokalbiai bei diskusijos su naujais ir senais draugais gaivinančiame ažuolų pavėsyje. Adresas: 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439.

■ **„Egle's Danceworld“ studija kviečia** jus į Gimtadienio puotą 127 gatvėje! Sekmadienį, birželio 1 d. PLC Riškus salėje. Atvykite atšvęsti studijos 5-erių metų jubiliejų. Pradžia 2 val. p. p. Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės tel. 630-430-4216.

■ **Rugsėjo 13 d., šeštadienį, 5:30 val. p. p.** Lietuvių Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Įvyks Audrės Budrytės spektaklis „Une Baye“. Visus maloniai kviečia Giedros korporacija. „Une Baye“ yra anglų kalba parašytas ir atliekamas monospektaklis, sukurtas pačios Audrės. Jis pasakoja apie moters pastangas per saviraišką meno paulyje suteikti savo gyvenimui daugiau prasmės. Sunkūs išgyvenimai vaikystėje kartais padeda, kartais apsunkina jos siekius.

■ **Aurimas Matulevičius kviečia visas mergaites ir berniukus į Vaikų vasaros sporto stovyklą!** Ji vyks nuo birželio 16 d. iki mokslo metų pradžios PLC Riškus salėje. Sportiniai žaidimai, fiziniai pratimai, poilsis ir „Kunigaikščių užėigos“ pietūs! Dėl registracijos ir papildomos informacijos skambinkite Aurimui Matulevičiui tel. 630-999-5312.

Sveikinimai sėkmingai baigus universitetą!

Andrea Marta Janutaitė-Januta gegužės 19-tą baigė Yale universitetą, matematikos ir ekonomikos kursą, įgydama *summa cum laude* bakalauro diplomą. Už akademinius pasiekimus Andrea buvo priimta į Phi Beta Kappa mokslo draugiją ir gavo stipendiją vykti į Beijing (Kinija) toliau gilintis į kinų

šalkų. Jai teko didžiulė garbė su maršalkos lazda vesti Silliman College studentus atsiimti universiteto baigimo diplomų. Universitete Andrea buvo viena iš *Yale Daily News Magazine* redaktorių ir priklausė šaulių komandai (*Yale Pistol & Rifle Club*), kuri dalyvavo įvairiose varžybose, pvz., prieš West Point, MIT ar kitus universitetus.

Jos pažintis su kinų kilmės studentais prasidėjo beveik anekdotiniu įvykiu, kai dvi kinės studentės priėjo prie vieno Andrea draugo ir paklausė: „Who is that girl? She is in all our classes. We're all afraid of her. She's smarter than all of us, and she's not even Asian!“ („Kas ta mergaitė? Ji yra visose mūsų klasėse. Mes visi jos bijome. Ji gabesnė už mus visus, ir net nėra azijietė!“) Andrea sako, kad jos matematikos bei ekonomikos klasėse gabiausi studentai/studentės dažniausiai buvo azijiečių ir žydų kilmės.

Andrea gimė ir užaugo San Francisce, CA, tėvėlių Barbara Gansmiller ir Donato Janutos šeimoje. Ji ir jos keturios sesutės daug kartų lankėsi Lietuvoje, visos kalba lietuviškai. Andrea mama Barbara taip pat yra baigusi Yale universitetą. Andrea seneliai – tai rašytoja Petronėlė Orintaitė, teisininkas Kazys Januta, Antrojo pasaulinio karo US Naval Intelligence karininkė Margaret Gnau ir verslininkas Leo Gansmiller. Andrea yra ketvirta Janutaitė, baigusi universitetą su pasižymėjimu. Jauniausia sesutė Orinta dar tik pradėjo lankyti gimnaziją.

mandarinų kalbą bei kultūrą, kurias ji studijavo greta matematikos ir ekonomikos. Tačiau tolimesnes kinų kalbos ir kultūros studijas teko atidėti, nes Goldman Sachs bankas, kuriame ji stažavosi praeitą vasarą kaip praktikantė („intern“), pasiūlė jai darbą, kurio atsisakyti buvo tiesiog neįmanoma („made her an offer she couldn't refuse“). Taigi, baigusi universitetą, Andrea pradeda dirbti centriniėje Goldman Sachs banko įstaigoje New Yorke.

Mokslo pabaigimo šventėje Andrea buvo išrinkta viena iš dviejų Yale universiteto Silliman College mar-

D. J.

www.draugas.org/kalendorius

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai - Priimame kreditingas korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

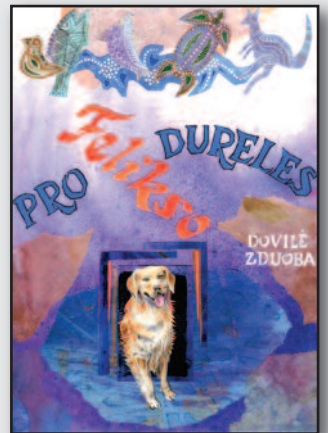
**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

**PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!**

„Pro Felikso dureles“

Pirmoji Dovilės Užubalytės-Zduoba naujos knygelės vaikams „Pro Felikso dureles“ siunta buvo išpirkta kaip mat! Ir štai į „Draugo“ knygynėlį iš tolimosios Australijos atkeliavo dar vienas siuntinys. Gražiai dailininkės Ados Sutkuvienės iliustruotoje knygutėje lietuvių kalba pasakojami devynmetės Rimos ir jos šuns Felikso nuotykių pilnoje paslapčių šalyje, tarp kalbančių gėlių ir gyvūnų.

Knygos kaina – 10 dol. (IL pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Lietuvos ambasados taurės krepšinio turnyras, skirtas LR ambasados JAV 90-mečiui, vyks birželio 7 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Southern Regional Technology and Recreation Complex, 7007 Bock Road, Fort Washington, MD 20744. Komandų

registracija – iki gegužės 25 d. el. paštu: rytupa-krante@yahoo.com arba tel. 203-895-7147.

Vieta turnyre garantuojama tik tiems, kurie bus pilnai susimokėję žaidynių mokestį ir atsiuntę paštu savo žaidėjų sąrašą.